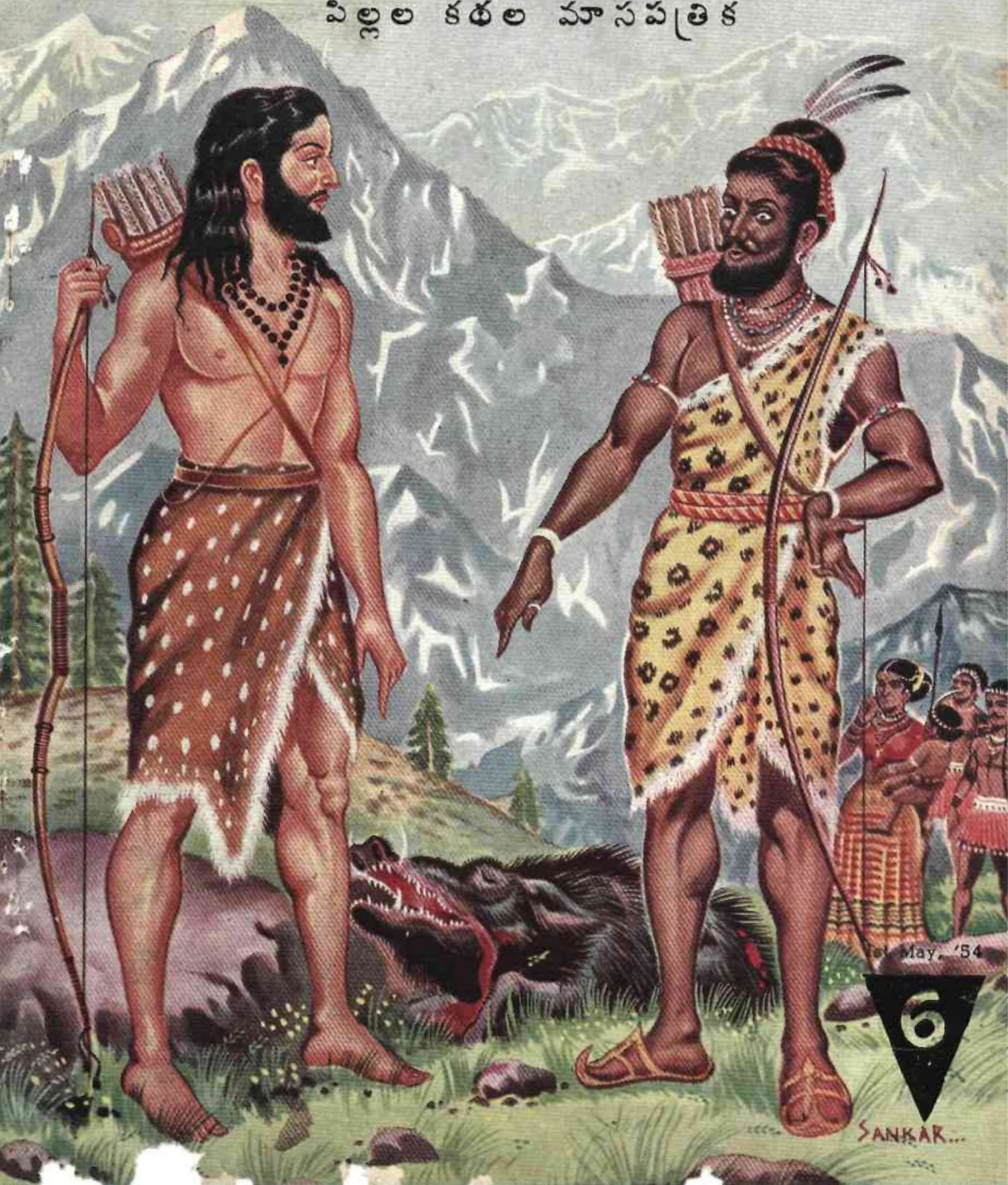

చందమామ

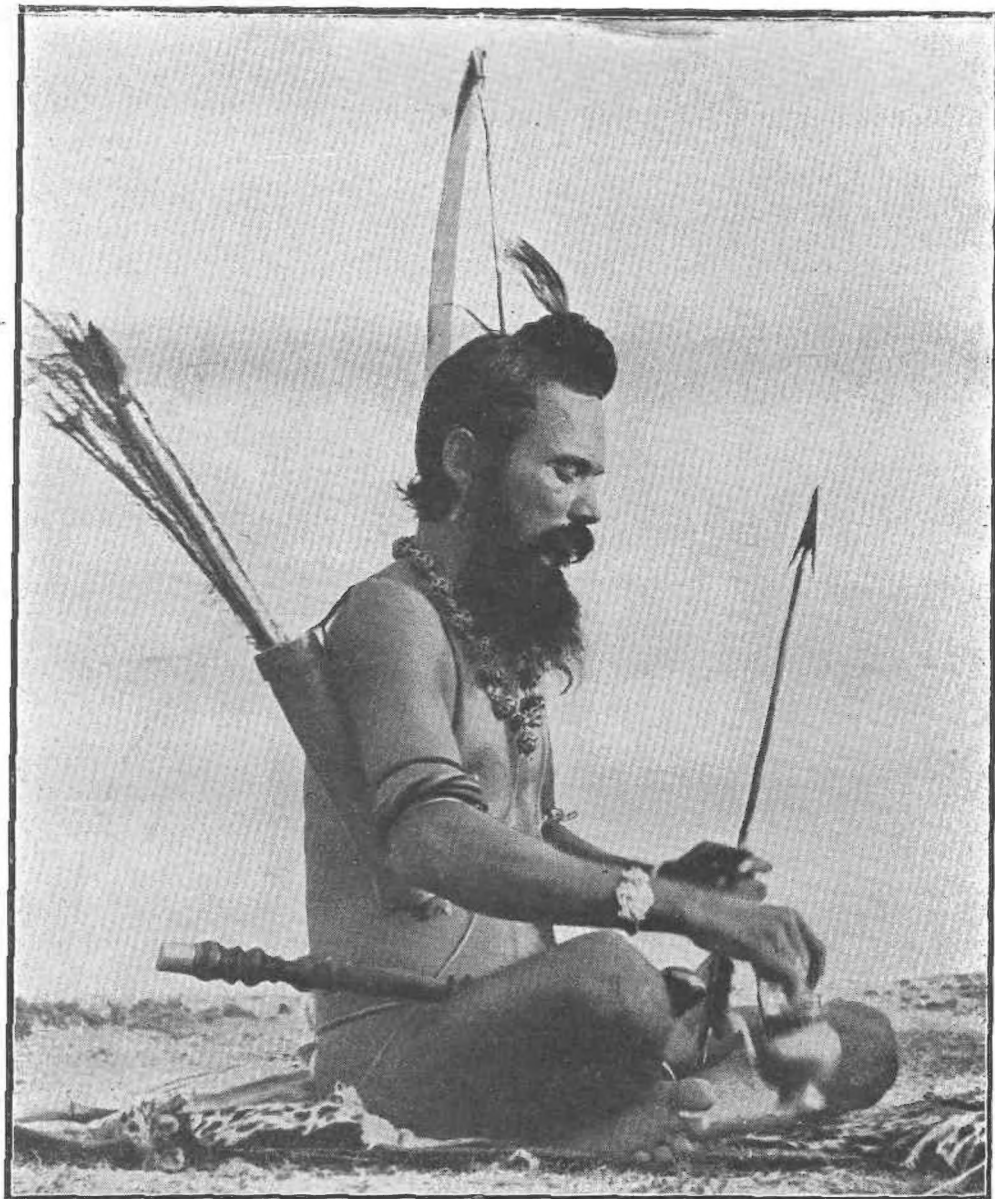
పిల్లల కథల మాసపత్రిక

May, '54

6

SANKAR...

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

తలిపు

పంపినవారు :
కె. ఆర్. కుమార్ - తెనాలి

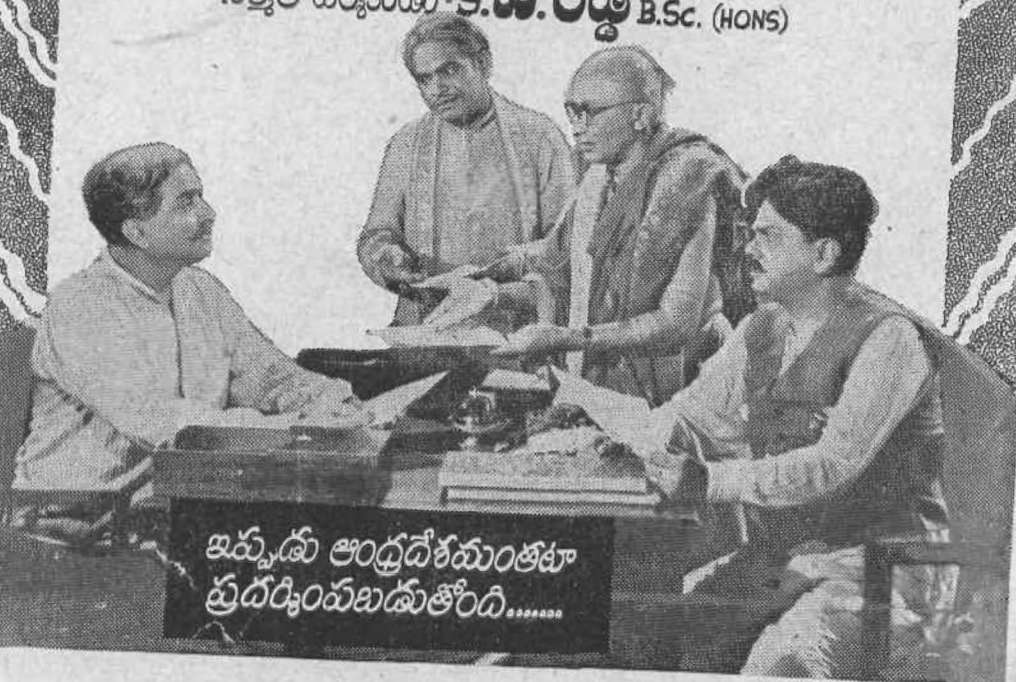
చూచినవారికి తృప్తి
చూడబోయే వారికి తృప్తికలిగించే
అద్వితీయ సాంఘిక చిత్రం

పెద మనుషులు

హి హి సీ చిత్రము

నిర్మాత - దర్శకుడు - కే.వి.రెడ్డి B.Sc. (HONS)

ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశముంతటా
ప్రదర్శింపబడుతోంది.....

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

శిల్పి (గేయం) ... 10	మానవుల మాయలు ... 37
విలువ తెలియనివాడు (జాతకకథ) ... 12	శంకరయ్య (గేయం) ... 42
ప్రతిఫలం ... 16	బెస్తవాని భార్య ... 43
వికటమైన నవ్వు ... 21	గుణమణి ... 49
తోకచుక్క (సీరియల్) ... 25	అన్నీ గమ్మత్తులే ... 55
ఉరిశిక్షలు ... 33	దైవబలం ... 63
	చిత్రకథ ... 64

ఇవన్నీగాక - రంగులబొమ్మ కథ
ఫోటోశీర్షికల పోటీ - మొదలైన మరిఎన్నో ఆకర్షణలు

ప్రసాద్ ప్రోసెస్

నవీన పరికరాలతో, అనుభవజ్ఞులైన పనివారిచే: లైను, హాఫ్టోన్, మిశ్రమ, కలర్ బ్లాకులు అన్నిరకముల అచ్చుపనులకు అనుకూలించేలాగు ఉత్తమంగా తయారుచేసి మీకు నకాలంలో అందించగలము.

ఈ పత్రికలోని బ్లాకులు—కవరుపేజీ బ్లాకు, లోపలి కథల బ్లాకులతో సహా—అన్నీ మేము తయారుచేసినవే.

: వివరాలకు ఈ దిగువ విరాసానికి వ్రాయండి :

ప్రసాద్ ప్రోసెస్

చందమామ చిత్రింగ్స్

మదరాసు - 26.

మీ డియర్ డిక్షనరీ

Balasaraswathi Pictorial Medium Dictionary

ENGLISH - ENGLISH; TELUGU

with English Synonyms, Antonyms, Definition and Illustrations together with an Encyclopedia for Students

విద్యార్థులారా:

మా డిక్షనరీ విద్యార్థులకు-విజ్ఞానవేత్తలకు నిత్యం వారు చేసే విద్యా వ్యాసం గంలో ఎంతో ఉపయోగపడుతోంది. వేనకపేలు దీనివల్ల నేడు లాభపడుతున్నాడు. విజ్ఞానం కావాలని, అంగభాషలో పరిశ్రమ చేయాలని అనుకొనేవారందరికి చేదోడు వాదోడుగా వుండి, మీకా భాషలో శక్తిసామర్థ్యాలు తక్కువగావున్న రోపాన్ని తీర్చ గలదు. ఇందులో మీకు అవసరమైనట్టి పదాలన్నింటిని కూర్చి సరికొత్త పద్ధతిలో (English to English and Telugu and English synonyms, Antonyms, Definitions, and Illustrations together with an Encyclopedia for students) చేర్చి అందము చందము లోలి కేటాగ ముడించినాము. విద్యకు - విజ్ఞానానికి పరీక్షలో విజయానికి మీకు ఈ డిక్షనరీ ఎంతైనా తోడ్పడగలదని హామీ యిస్తున్నాము. పూర్తి క్యాలికేషన్లు మీడియం డిక్షనరీ ధర రు. 9-0-0. తెం డిక్షనరీ ధర రు. 4-8-0. తక్కువ వెల: ఎక్కువ విలువ: అవకాశాన్ని జారవిడుచుకోకుండా జాగ్రత్తపడాలని మిమ్మల్ని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాము.

జాలనరస్వతి బుక్ డిపో, పోస్టు బాక్సు నెం. 3 కర్నూలు & మద్రాసు 1.

హిగ్గిన్ బాధమ్మ రైల్వే బుక్ స్టాలలో దొరుకును.

సువాసనమోరసు
సుప్రసిద్ధమైన

దసరా దర్బార్

పుష్పరంజన్

అగరపత్తులు

దసరా దర్బార్
DASARA DARBAR
PUSHPARANJAN
AGARBATHY

THE MODERN INDIA TRADING CO. MADRAS

మాడర్ ఇండియా ట్రేడింగ్ కంపెనీ, బెంగళూరు.2.

అ డ్ర సు మార్పు :

అందమైన అచ్చపనులకు ఖ్యాతిగన్న

ది బి. ఎక్. కె. ప్రెస్, లిమిటెడ్.,

37 ఆవరప్పన్ వీధి, :: మద్రాసు - 1 నుండి

చందమామ బిల్డింగ్స్

వడపళని, మద్రాసు - 26 కు మార్చబడినది.

మా ఖాతాదారులు, అభిమానులు, వ్యాపార సంస్థలు,
ప్రచురణదార్లు, ఈ అడ్రసు మార్పును గమనించ ప్రార్థిస్తున్నాము.

డొంగ్రేగారి

బాలామృతం

బలహీనమైన బిడ్డలకు వృష్టినిచ్చి, ఎండ్లు
మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములా
నిలిపి, బలమును అరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY - 4

సకల దంత వ్యాధులకు

కోతిమారు
నల్లపండ్లపాడి

ప్రతిచోట
దొరకును.

నోగి అండ్ కో

87 బైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు-1

ప్రాతిష్ఠలు: బ్రిడ్ ప్రామోటింగ్ కార్పొరేషన్
పోస్తుబాక్సు నెం. 50, విజయవాడ-2.

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

ప్రజ్ఞ కలవాళ్ళందరూ ఈ ప్రపంచంలో రాణిస్తారని అనుకోవటం పొరపాటు. మానవునిలో ప్రజ్ఞ ఉన్నంతమాత్రాన వానికి ప్రజలలో ఆదరణ కలుగుతుందని నమ్మలేము. ఈ వరము సత్యాన్ని అతి చక్కగా వెల్లడిస్తున్నది ఈ సంచికలోని 'శిల్పి' అనే గేయకథ. తనకు గల అఖండ ప్రజ్ఞను సమ్ముకొన్నాడు శిల్పి. 'ప్రజలు నన్ను మెచ్చక పోతారా!' అని ఎంతకాలమో ఓర్చి, ఓర్చి తపించిపోయాడు. తిండి లేకున్నా శిల్పింలో తనకు గల నేర్పును దీక్షతో ప్రదర్శిస్తూనే వున్నాడు. తిప్పలుపడటమే మిగిలిందికాని, శిల్పిని ఒక్కరూ మెచ్చలేదు, వాని మొగమైనా చూడలేదు! చివరకు, అదృష్టవశాన వచ్చి వాని అవస్థ చూచిన 'కల్పి' లోకంలో యెలా మెలగాలనే ఆ కీలకం చెప్పాడు. శిల్పి కన్ను తెరిచాడు. బ్రతుకుతెరువు తెలుసుకొన్నాడు.

సంపుటి 14 : మే 1954 : సంచిక 5

శిల్పి

(గే య క థ)

బాగ్‌దాదు పురములోన నొక్క రేయిని
మారువేషధారు డయిన న్యాయశీలుడు
కలిఫయిన హరౌనాల్ రషీదు వరుండు
తిరుగుచుండె ప్రజల తెన్ను తెలిసికొనుటకు.

వరునగాను యూరిలోని వీధులన్నియు
నంచరించి వచ్చుచుండ నొక్క నందులో
పెదజనము కూడియుండు స్థానమునందు
శిల్పి యొకడు శిరము వంచి చెక్కుచుండెను.

సూక్ష్మముగను, సున్నితముగ, సుందరముగను,
వింతవంత భావములను ఆశయములను
నిగ్గుదీర్చి రూపమిచ్చి అబ్బురంబుగా
శిల్పమందు స్థిరముగాను నిల్పె నాతడు.

గూఢమయిన వివిధ భావపూరితములుగ
శిల్పశాస్త్ర మెఱుక తెలివారి కందని
స్వప్నలోక భ్రాంతి నిచ్చు విగ్రహములను
కుప్పలుగను చెక్కియుంచె శిల్పి దీక్షితే.

మనసులోని వింత భావరసాలన్నియు
ప్రతిఫలించె నతనియొక్క చేతిపనులలో
కాని, కొనగరారు ఎవరు అతని బొమ్మలు
తెలియలేదు వెకిలిజనుల కందు విలువలు.

అలోరషీదు నిలచి చూచె నతని యంగడి
లోననున్న శిల్పి యలని కునుకుచుండెను
చేతికట్ట నేల దట్టి పిలిచె కాలివు

“పలుకవేమి త్రాగితివా తిన్నమీదట?”

“తినుట యెట్లు చిల్లిగవ్వ దొరకకుండగ
కొనగరారు ఎవరుకూడ నాదు శ్రమలను
త్రాగుమాట దేముడెఱుగు నిజము జెప్పగ
రోజులాయె కూడు గుడిచి” అనెను యాతడు.

“అయిన గొనుము దీని నిపుడు యవనరమునకు”
అనుచు కాలిఫతనివంక రూక వినరెను.

“మనసులోన నేను నుడువు విషయ ముంచుము
వెండి నీవు తిండికొఱకు వెతలు జెందవు.

నీవు చెక్కు చిత్తరువుల గొప్పతనమును
తెలిసికొనగ శక్తి లేదు ప్రజల కంతయు
విడుము నీవు నీదు ఉన్నతాశయంబులు
కడుపుకొఱకు కట్టిపెట్టు కళ్ళను యెడముగ.

చెక్కుమెపుడు యందరికిని తెలిసినట్టివి
గుఱ్ఱములును, గొవురములు, కొండముచ్చులు,
బిచ్చగాడు, గంగిరెడ్డు, రేవుచాకలి;
మఱువకుండ యడుగుమెపుడు హెచ్చువిలువను.”

వేఱు తెఱువు లేక శిల్పి వార్త మీఱక
కళ్ళను వదలి ప్రజల కెంతో ప్రితి జేయగ
పరద వచ్చినట్టు జనము కొనిరి ప్రతిమలు
ధనికు డాయె శిల్పి—కాని శిల్ప ముడిగెను.

—వేదం వెంకటరామన్

విలువ తెలియనివాడు

పూర్వం ఒకప్పుడు మగధరాజు కాలంలో, బోధిసత్వుడు ఒక వినుగురూపం తాల్చాడు. ఆ వినుగు తెల్లటి శరీరచ్ఛాయతో, ఐరావతాన్ని పోలివున్నది. ఇక దాని అందచందాలూ, లక్షణాలూ వర్ణించతరమేకాదు. అందుచేత, మగధరాజు ఈ వినుగును తన ఆస్థానగజముగా చేసికొన్నాడు.

ఒక పర్వదినమందు మగధరాజ్యం అంతా దేవలోకాన్ని మించి అలంకరించబడింది. నగరమంతటా అతి వైభవమైన ఊరేగింపు జరగటానికి ఏర్పాట్లు జరిగినై. ఇందుకోసం ఆస్థాన గజాన్ని ఆకర్షణీయంగా ముస్తాబుచేశారు. సైనికబలాలు ముందు వెనకలు నడువగా, వినుగు ఊరేగింపు చాలా గొప్పగా బయలుదేరింది.

దారి పొడుగునా జనం ఉత్సాహంతో “అహ! ఏమి ఆ వినుగు హుందా! ఏమి సౌందర్యం! ఏమి దాని గమనం!! ఇది

నిజంగా సార్వభౌముల ఆస్థానంలో ఉండవలసిన వినుగు కదా...” అంటూ అనేక విధాల దానిని మెచ్చుకొసాగారు.

ఈ మాటలకు రాజు సంతోషించలేదు. సరికదా అసూయపడ్డాడు. ఈ వినుగుమీద ఆయనకు అకారణమైన ద్వేషం అంకురించింది. ఆ ద్వేషం ఎంతవరకు పోయిందంటే ‘దీనిని చంపివేస్తేకాని నాకు నిద్రపట్టదు’ అని రాజు నిశ్చయించుకొనేటంతవరకూ పోయింది.

మరునాడు మావటివానిని పిలిపించి ‘చూడు, మావటి!—ఈ వినుగు మంచి శిక్షణలో వుందా?’ అని అడిగాడు రాజు.

‘గొప్ప శిక్షణలో పెరిగింది ప్రభూ! అన్నాడు మావటి తడుముకొకుండా.

‘లేదు సుమా! ఇది ఏమీ చేతకాని వినుగు అని నా వుద్దేశం’ అన్నాడు మహారాజు. అందుకు మావటి ‘మన్నించాలి

మహారాజా!—ఇది చాలా గొప్ప శిక్షణలో, అతి జాగ్రత్తగా పెరిగింది ప్రభూ' అని మళ్ళీ చెప్పాడు.

'మరి, నువ్వు చెప్పినట్టు, ఇది గొప్ప ఏనుగే అయితే, దీనిని అ పర్యత శిఖరానికి ఎక్కించగలవా?' అన్నాడు రాజు.

'ఓ, తప్పకుండా' అంటూ, తను ఏనుగు మీద కూర్చొని, మావటి దానిని పర్యత శిఖరానికి ఎక్కించాడు. అతని వెంబడి రాజు, పరివారమూకూడా పర్యతం ఎక్కారు.

ఆ శిఖరం ఒకచోట కొనుగ కొనతేరి వున్నది. అక్కడ ఆగుమన్నాడు రాజు.

'మరి నీ ఏనుగు ఎంతో గొప్పది అని అన్నావే. దానిని మూడుకాళ్ళపైన నిలబెట్టు చూతాం!' అన్నాడు రాజు.

వెంటనే మావటి ఏనుగును అట్టే అంకు శంతో తాకి, సైగచేసి, 'బాబా! ప్రభువువారి అజ్ఞ అయింది. మూడు కాళ్ళమీద నించో!!' అన్నాడు. నించుంది ఏనుగు.

తరువాత రాజు మళ్ళీ 'బాగుంది. ముందటి రెండు కాళ్ళమీదా నించోగల దేమో చూడు' అన్నాడు. ప్రజ్ఞ చూపించు మని ఏనుగుకు సంజ్ఞచేశాడు మావటి. అలానే చేసిచూపింది ఆ బ్రహ్మాండమైన ఏనుగు. 'ఇదీ బాగానే వుంది. ఐతే, ఇప్పుడు

వెనుకకాళ్ళు రెండింటిమీదా నించోమను' అని అజ్ఞాపించాడు రాజు. అలాగూ చేసింది ఏనుగు.

మళ్ళీ రాజు 'ఒంటికాలిమీద నించో గలదా నీ ఏనుగు?' అని ప్రశ్నించాడు. ఒక్కకాలిమీదా నించుంది గజరాజు.

ఇన్ని విధాల తిప్పలు పెట్టినా, ఏనుగు పర్యతశిఖరంమీదినించి కిందకు వడనే లేదు. అందుచేత రాజు కోరిక నెరవేరలేదు. ఏమీ పాలుపోయిందికాదు. బాగా ఆలోచించినమీదట—

'ఏమిటయ్యా మావటి, ప్రజ్ఞలు పలుకు తున్నావు. ఇంకొక్క పరీక్ష పెట్టతలిచాను.

నీ ఏనుగుచేత చేయించు, మరి!’ అన్నాడు రాజు, గంభీరంగా. రాజు ఏమి చెబితే దాని కల్లా సిద్ధపడ్డాడు మావటి.

‘చేతనైతే, నీ ఏనుగును కాళ్ళు ఆధారమే ఎంతమాత్రం లేకుండా, గాలిలో నడిచేటట్టు చెయ్యి’ అన్నాడు, రాజు.

సాటిలేని తన ఏనుగువిషయంలో రాజు తలపెట్టిన దురుద్దేశాన్ని గ్రహించాడు మావటి. కాని, ఎంతమాత్రం ఆధైర్యం చెందలేదు. ఏనుగుచెవిలో రహస్యంగా ఇలా చెప్పాడతను : ‘బాబా!—నువు ఈ శిఖరంనుండి కిందపడి ప్రాణాలు వదలాలని రాజు వుద్దేశంగా కనబడుతున్నది.

అతడు విలువ తెలియనివాడు. నీకు నిజంగా శక్తి ఉన్నట్టయితే, నన్నెక్కించుకొని గాలిలో ఎగిరిపో’ అని చెప్పి సంజ్ఞచేశాడు.

మహిమ గల ఆ బ్రహ్మాండమైన ఏనుగు ఒక్కసారిగా ఆ పర్వతశిఖరంమీదినుంచి గాలిలో విహరిస్తూ విమానంలాగా పోసాగింది. అలా పోతున్నప్పుడు ఏనుగు మీద వున్న మావటి రాజుతో ఇలా అన్నాడు :

‘ఓ రాజా!—ఈ ఏనుగు సామాన్యమైందనుకొంటున్నావు, కాదు సుమా. చాలా మహత్తరమైంది. దైవాంశతో కూడుకొన్నది. విలువ తెలియని నీవంటివాని ఆస్థానంలో ఉండతగ్గది కాదు. విలువ తెలియని మూర్ఖులు, ఇటువంటి ఏనుగులనే కాదు, మరి దేనినైనా పోగొట్టుకొంటారు. నీకు గల బాధ్యతమూ, సంపదా ఇలానే పోతుంది. నీ పేరూ ప్రఖ్యాతీకూడా ఇదేవిధంగా పోతుంది’ అని చెబుతూ, మళ్ళీ ఒక్కసారి రాజుతో ఇలా రెట్టించాడు—

“మూర్ఖుణ్ణి గొప్పపదవిలో కూర్చోబెడితే ఇతరుల విలువ తెలుసుకోలేక తనకు తనే బాధ పడతాడు. తన అవివేకాన్ని తనే బయలుపరుచుకొంటాడు. దానితో అందరకూ శత్రువు అవుతాడు. ఈ పరమసత్యాన్ని ఇప్పుడైనా తెలుసుకో!”

అలా గాలిలో ఎగురుతూవున్న మావ టీడు పోయి పోయి, కాశీరాజ్యం చేరుకొని అక్కడ ఉద్యానవనంపైన నిలిచాడు. గాలిలో విహరిస్తూవున్న ఆ వినుగును చూడగానే నగరంలో మితిలేని కోలాహలం బయలుదేరింది. జనమంతా విరగబడి ఈ వింత చూడసాగారు.

ఈ వార్త ఒక్క చిటికలో రాజుగారికి చేరింది. తక్షణమే కాశీరాజు ఆ వినుగు నిలిచిన చోటికి స్వయంగా వచ్చి—

“గజరాజా!—నా రాజ్యానికి వచ్చినన్ను ఉద్ధరించు. కిందికి దిగిరా!” అన్నాడు.

ఈ మాట అసడమే తడవుగా వినుగు రూపంలో వున్న బోధిసత్వుడు ఆకాశంమీది నించి కిందికి దిగివచ్చాడు. దిగివచ్చి, తన తొండంతో కాశీరాజుకు నమస్కరించాడు. కాశీరాజు తరిచితరిచి ప్రశ్నించేసరికి, జరిగిన సంగతి సందర్భాలన్నీ పూసగుచ్చినట్టు చెప్పాడు మావటి. అటు కాశీరాజుకూ,

ఇటు మావటివానికికూడా చెప్పలేని సంతోషం కలిగింది.

ఆ వినుగును చక్కగా అలంకరించి, ఒక దివ్యసుందరమైన ప్రత్యేక శాలలో దానిని ప్రవేశపెట్టాడు రాజు. అపురూపమైన ఆ వినుగును ప్రాణసమానంగా చూచుకో సాగాడు.

అంతే కాదు. తన రాజ్యాన్ని మూడు భాగాలుగా విభజించి, ఒక భాగం వినుగు రూపంలోవున్న బోధిసత్వుడి పోషణకోసం, రెండవ భాగం మావటినికి ఇచ్చివేసి, తక్కినది తను ఆట్టేపెట్టుకొన్నాడు.

తలవనితలంపుగా ఇటువంటి గజరాజు తన అస్థానానికి రావటం గొప్ప అదృష్టంగా భావించాడు కాశీరాజు. బోధిసత్వుడు భూమిపైన అడుగుపెట్టిన క్షణంనంచీ కాశీ రాజు దిక్పర్యమూ సంపదా ఎన్నో ఇంతలు వృద్ధికాబోయింది. కాశీరాజుకు పేరూ ప్రఖ్యాతీ ఎక్కువయినై.

ప్రతిఫలం

KESAVA

రామయ్య ఒక తోటమాలి. ఒకరోజున అతను యజమాని తోటలో మొక్కలకు గొప్ప తవ్వుతున్నాడు. ఉన్నట్టే వుండి, వెనుకనుండి టకటకమని బూట్ల చప్పుడు వినిపించింది. గొప్పన వెనక్కి తిరిగి చూచాడు రామయ్య. చూడగా—ఆయన ఎవరో ధనవంతుడిలాగా కనిపించాడు. ఆ కోటూ, బూటూ, టోపీ, కళ్లజోడూ చూస్తే, ఆయన గొప్పవాడని వేషాన్నిబట్టే తెలుస్తున్నది. రామయ్య లేచినించుని, ఆయనకు నమస్కరించాడు.

‘అబ్బాయీ!—తోటమాలి రామయ్య నీవేనా?’ అని అడిగాడు ఆయన.

‘అవునండి బాబూ!’ అన్నాడు రామయ్య.

‘నీవు పదేళ్లక్రిందట యెవరిదగ్గర పని చేశావో, జ్ఞాపకముందా?’ అని అడిగాడు.

‘అయ్యో బాబూ, జ్ఞాపకం లేకపోవడం ఒకటా? ప్రభువులు సుబ్బరాజుగారి తోటలో మాలిగా ఉండేవాణ్ణిగదండీ. చల్లని మారాజు, వారి పేరు చెప్పితే అడవిలోకి పోయినా అన్నం వుడుతుంది. ఆయన కంటికి కనబడకుండా, ఎక్కడో విదేశాలకు వెళ్ళిపోయారు, బాబూ. లేకపోతే, ఈ జన్మలో వదులుతానా వారిని!’ అంటూ, తన మనసులో గల అభిమానమంతా వెల్లడించసాగాడు.

‘అవును. వారక్కడ...’ అని ఊరుకొన్నాడు ఆయన.

‘కులాసాగా ఉన్నారా బాబూ?’ అని అత్రంతో ప్రశ్నించాడు రామయ్య.

‘అదే చెప్పబోయేది. పాపం, సుబ్బరాజుగారు అక్కడ కాలంచేశారు...’ అన్నాడు కొత్తమనిషి.

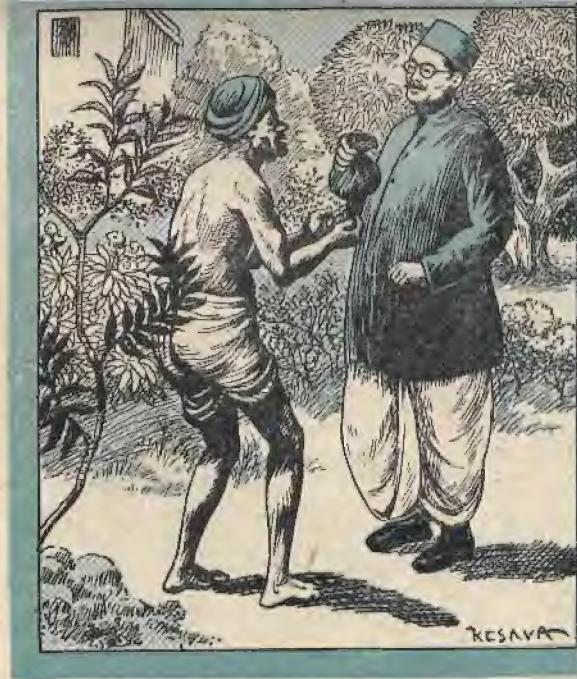
ఈ మాటకు రామయ్య ఒక్కసారి గతుక్కుమని ఎంతగానో విలపించాడు.

కొంత సేపటికి రామయ్య తెరుకొని, 'అహా, మా సుబ్బరాజుగారిపంటి మనిషి ఈ లోకంలోనే లేరు. ధర్మప్రభువు...' అంటూ, యజమానిని పొగడబానికి ఆరంభించాడు. తరువాత ఆ వచ్చినాయనను 'బాబూ! వారు మీకు బంధువులా?' అని అడిగాడు రామయ్య.

అందు కాయన 'కాదు. నేను వారి వకీలును. రాజుగారు చచ్చిపోయేముందు ఒక వీలునామా వ్రాశారు. అందులో మన వూరి పాఠశాలకూ, వైద్యశాలకూ, గ్రంథాల యానికి—ఇంకా ఎన్నో సంస్థలకు ఆయన భూరివిరాళాలు ఇచ్చివున్నారు,' అని పరమానంద చెప్పాడు.

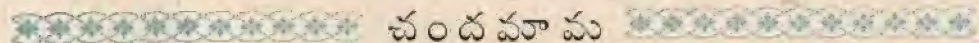
తేటమాలి రామయ్య ఈ వార్త విని మనసారా ఆనందించాడు.

అటు తరువాత వకీలు తన కొటు జేబులోనించి ఒక సంచి తీసి, 'అబ్బాయి, రామయ్యా!—ఇదుగో, దీనిని నీకు అంద జేయమని నాద్వారా రాజుగారు...' అని చెబుతూ, సంచి వానికిచ్చాడు. అది చూచి చూడటంతోనే రామయ్య నివ్వెరపోయాడు. అది ఒక సీలు వేసిన సంచి. దానిని

తెరవటం ఎలాగో సత్యకాలపు రామయ్యకు తెలియనేలేదు. అందుకని, 'బాబూ!—ఇదేమిటో కాస్తంత చూచిపెట్టండి' అని వకీలుగారినే కోరాడు. ఆయన సీలు విప్పి, తెరిచిచూడగా అందులో రెండువేల రూపాయలు ఉన్నాయి!

రామయ్య తన కళ్లను తనే నమ్మలేక పోయాడు. వణుకుతున్న చేతులతో ఆ సంచి అందుకొని, వకీలుగారికి నమస్కరించి, గుడిసెకు చేరుకొన్నాడు. ఒక్కసారిగా ఇంత సొమ్ము కళ్లచూడటం రామయ్యకు ఇదేమొదటిసారి. నిజానికి ఇది అతను కలలోనైనా తలపరాని విషయం. యజమాని సుబ్బరాజుగారు విదేశానికి వెళ్లక

ముందు, వారికి రామయ్యే తోటమాలి. రామయ్య మంచి నమ్మకస్తుడు. మరి, రాజుగారు వెళ్ళినతరువాత వారి వ్యవహారాలన్నీ ఒక గుమాస్తా చూస్తూవున్నాడు. ఆ గుమాస్తా బలె టక్కరి. రామయ్యకూ అతనికి పడకపోవటంచేత, రాజుగారి కొలువులోనించి రామయ్య వెంటనే తప్పుకోవలసి వచ్చింది.

ఇప్పుడు రామయ్య ఒక మార్వాడీశేత్ తోటలో పనికి కుదురుకొన్నాడు. ఆ యజమానికి 'గులాబ్' అని ఒక పడేళ్ళ కొడుకు. వాడు చురుకైనవాడు. ఐతే, గజదొంగ. ఆ కుర్రవాడు రామయ్యదగ్గర ఎక్కువ చనువుగా ఉండేవాడు. ముప్పొద్దులా

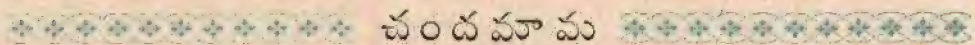
రామయ్య పూరిగుడిసెదగ్గరే అటలూ, పాటలున్నా. రామయ్యకు సంచి చేతికి రాగానే పెద్దసమస్య పట్టుకుంది. వాడి గుడిసెకు తలుపులు లేవు. ద్వారబంధాలు లేవు. చూడబోతే, గులాబ్ ఎప్పుడూ ఇక్కడనే మనులుతూవుంటాడు. వాడిని రాపద్దనటం ఎలా?

ఈవిధంగా రామయ్య శతవిధాల ఆలోచించి, అనాటి సాయంకాలం ఎవళ్ళూ లేకుండా చూసి తోటలో పెద్ద రావిచెట్టెక్కి, దాని తొర్రలో తన సంచి దాచివేశాడు. ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. ఇక ఫరవాలేదని రామయ్య ధైర్యపడ్డాడు.

తరువాత యజమాని వద్దకు వెళ్ళి, 'బాబూ! - నేను ముసలివాణ్ణిపోయాను. మామీరు పోతాను. అక్కడనే కాలక్షేపం చేసుకొంటాను. సెలవిప్పించండి' అని చెప్పి పోదామని ఊహించాడు రామయ్య.

మరునాడు రావలసిన జీతం అడిగి తీసుకొని, ఉదయానే ఊరికి పోదామని ప్రయాణం పెట్టుకొన్నాడు రామయ్య.

మళ్ళీ ఎవరూ చూడకుండా చెట్టు తొర్రలో పెట్టిన తన సంచి తీసుకొని, వాళ్ళ ఊరు పోయి, సుబ్బరాజుగారు అనుగ్రహించిన ఆ సొమ్ముతో సుఖంగా బతకవచ్చుకదా అని వాడి ఆశ.

రామయ్య ఆశించాడేకాని, కథ అడ్డం తిరిగి, అంతా మరోవిధంగా జరిగింది. గులాబ్ యెప్పుడు చూశాడో, యెలా కనిపెట్టాడో కాని, రామయ్య చెట్టుతీరలో దాచిన అసంచి చల్లగా కాజేసి, తిన్నగా పట్టుకపోయి తండ్రి కిచ్చాడు.

ఇచ్చి, 'మన తోటమాలి రామయ్య దీనిని ఒకచోట దాస్తున్నాడు. చూచి, నేను పట్టుకువచ్చేశా నాన్నా!' అని చెప్పాడు గులాబ్, సంతోషం పట్టలేక.

శేర్లకి అపరిమితమైన సంతోషం కలిగింది. అసంచిలోని డబ్బు లెక్కించటం గడవలో పడి, కొడుకు చెప్పిన మాటలేవీ సరిగా వినిపించుకోనేలేదు. 'సరిగా రెండు వేలు!—రెండువేలు!!' అంటూ, శేర్ల పదే పదే లెక్కింపసాగాడు. 'గులాబ్!—నీవు పోయి ఆడుకో!' అనిచెప్పి, కొడుకును పంపించివేసి, అతడు అదేవనిగా సంచిలో సొమ్ము లెక్కింపసాగాడు.

ఆ రాత్రి రామయ్య యజమానిపద్దకు వచ్చి, 'బాబూ!—నేను జరుగురుగా మా డూరికి పోవాలిసిన పని పడింది. మళ్ళా ఎప్పుడు వచ్చేదీ చెప్పలేకుండావున్నాను. సెలవిప్పించండి' అన్నాడు. ఇంధుకు యజమాని 'రామయ్య!—సరే, బయలు

దేరేముందు వచ్చి, నీకు రావలసింది పట్టుకుపో. ఐతే, చూడు: ఈ ముసలి కాలంలో నీకు ఇంత విశ్రాంతి గల నవుకరి మరొకచోట దొరకటం కష్టంనుమా. ఏమైనా, పడెళ్ళనుంచి కనిపెట్టుకొని వుంటున్నావు. ఇవాళ మమ్మల్ని విడిచి వెడతావంటే చాలా విచారంగా వుంది' అన్నాడు, ఎంతో అభిమానం ఉట్టి పడుతూ.

పైకి ఇలా విచారం వెల్లడించాడేకాని, 'వీడి రెండు వేలూ మనకు దక్కినైకదా, వీడి పిడ వదిలితేనే మంచిది' అని తలచి, లోలోపల శేర్ల సంబరపడుతూనే వున్నాడు. మరునాడు ఉదయానే రామయ్య జీతం

తీసుకొని, పెట్టుకు తెలియకుండా పెద్ద రావి చెట్టు దగ్గరకు చేరుకొన్నాడు.

తొరలో తన సంచి చెక్కుచెదరకుండా, పెట్టినది పెట్టినట్టే ఉండటం గమనించి రామయ్య సంతోషించాడు. 'ఆహా— ధర్మం నాలుగు పాదాలా నడుస్తున్నది కదా!' అని మనసులో తృప్తిపడి, రామయ్య తనకు బహుమతిగా లభించిన సంచి పట్టుకొని ఊరికి వెళ్ళిపోయాడు.

తరువాత గులాబ్ తండ్రివద్దకు వచ్చి 'నాన్నా!—రామయ్య ఎంత నిర్భాగ్యుడు! తనేమో చాలా తెలివిమంతుడనని మురిసి పోయాడు. వాడిని బోల్తా కొట్టించాలే. సంచి ఎప్పుడు కనబడలేదే, అప్పుడే వాడు ప్రాణాలు వదిలేసివుంటాడు—ఆమాయ కుడు!' అని అన్నాడు.

ఇందుకు శేర్ చిరునవ్వు నవ్వి, కొడు కును చేరదీసుకొని, 'ఒరే నాయనా, గులాబ్!—నేను ఆ సంచి యెక్కడ

దాచానే హరిహర బ్రహ్మదులకు కూడా తెలియదన్నమాట. అటువంటిది, విచ్చి పుల్లాయగాడు రామయ్యకా తెలిసేది!' అని చెప్పి, మళ్ళీ నవ్వాడు తన ప్రజ్ఞకు పొంగిపోతూ.

వెంటనే కుర్రవాడు గులాబ్ 'ఎక్కడ దాచావు నాన్నా? ఎక్కడ నాన్నా?—' అంటూ ఆత్రంతో అడిగాడు.

శేర్ కుర్రవాడిని ఇంకా దగ్గరకు తీసు కొని, చెవిలో ఈ రహస్యం చెప్పాడు: 'అబ్బాయి!—ఎవళ్ళకూ తెలియనివ్వకూ. జాగ్రత్త!—మన తోటలో, తూర్పుదిక్కున పురాతనంనించీ ఉన్న పెద్ద రావిచెట్టు తెలుసు కదూ?—దాని తొరలో దాచి పెట్టాను' అన్నాడు.

ఈ మాటలకు గులాబ్ 'అయ్యయ్యో!— రామయ్య దాచిందికూడా అక్కడే నాన్నా!! నేను చూసి తెచ్చింది ఆ చెట్టు తొరలో నించే!' అంటూ, కుప్పలా కూలిపోయాడు.

ఏక తమై న నవ్వు

చాలాకాలంక్రిందట, భద్రాచలపు అడవు లలో దారిపక్కనే ఒక ఆశ్రమం వుండేది. ఆ ఆశ్రమంలో ఒక యోగిపుంగవుడు తపస్సు చేసుకుంటూఉండేవాడు. ఆయన మంచి దృఢశరీరం కలవాడు. నిగనిగలాడే నల్లటి మూరెడు గెడ్డం కలవాడు. ఆ మహానుభావుడి దర్శనం చేసేసరికి ఎవళ్ళకైనా సరే, చెయ్యొత్తి మ్రొక్కుదామనిపించేది.

ఆ యోగీశ్వరుడు ఈ అరణ్యంలోకి ఎప్పుడు వచ్చాడో, ఎలా వచ్చాడో, ఎప్పుడు ఈ ఆశ్రమం స్థాపించాడో, పిట్టకైనా గుట్టు తెలియదు. తెలియకపోవటంచేత లోకులు తలకొక మాటగా చెప్పకొనేవారు. ఎవరే మనుకోన్నా, ఆయన లోకం ఉద్ధరించటానికి విచ్చేసిన మహానుభావుడనిమాత్రం అందరూ నమ్మారు. నమ్మి తరణాపాయంకొనం ఆయనను ఆశ్రయింపజూచారు.

ఐతే—ఈ యోగిపుంగవుడు ఎవరితోనూ మాటాడడు. ఆయన మౌనప్రతుడు. ఆశ్రమంలో ఎత్తయిన మండపంమీద పద్మాసనం వేసికొని కూర్చొని వుంటాడు. ఆయనకు ఈ ప్రపంచంతో సంబంధమే లేదా అనే అనిపిస్తుంది చూచేవాళ్ళకు. అందుచేత, వచ్చేపోయేవాళ్ళంతా తమకు తోచిన తృణమో పణమో భక్తిపూర్వకంగా ఆ మండపంమీద వుంచి, స్వామికి ఒక్కసారి మ్రొక్కి మరీ పోతూవుంటారు.

ఈ విధంగా, దోపిడిదొంగలతో నిండి వున్న ఆ మహారణ్యంలో ఈ యోగీశ్వరుడి మూలాన జనసంచారం రోజురోజుకీ ఎక్కువ కాజొచ్చింది. ఇందుకు ఫలితంగా అరణ్య ప్రాంతంలో దోపిడిలూ, దొంగతనాలూ తగ్గి పోవలసింది. కాని, అలాటిదేమీ కనిపించలేదు, సరికదా, అంతకంతకు చోరీలు మరి ఎక్కువగా ఉంటూవచ్చినై.

ఒకనాటి రాత్రి పదకొండు గంటలకు ఆ మార్గాన ఒక బండి పోతున్నది. ఆ బండిలో ముగ్గురు స్త్రీలూ, ఇద్దరు పురుషులూ, ఒక పిల్లవాడూ ఉన్నారు. ఆ స్త్రీల వంటినిండా ఆభరణాలున్నవి. హఠాత్తుగా ఒక దొంగలనాయకుడు బండిని అటకాయించాడు. వాడి తలగుడ్డ, మెరిసే గుడ్డూ, కోరమీసాలూ, చేత దుడ్డుకర్ర,—ఈ వేషం చూస్తే బండిలోవాళ్ళకు ప్రాణాలు పైనే ఎగిరిపోయేటంత హడలుపుట్టింది. ఒక్కళ్ళకూ నోట మాట పెకలలేదు.

దొంగలపెద్ద దుడ్డుకర్రతో నేలమీద టక్ టక్ మని కొడుతూ, వాళ్ళను సమీపించి—

‘అమ్మల్లారా, అయ్యల్లారా!—నేను వృత్తి చేత దొంగనే. ఐనా, నాదంతా ఒక పద్ధతి. నాకు కావలసింది మీ ధనం. అంత. ప్రాణాలుకాదు. మాటాడక, లొడ్డూ లొసుగూ సగా నట్రా తీసి ఇక్కడ పెట్టివేస్తేరా, మీకేమీ భయం ఉండదు. కాదూ కూడదూ అని, మీరు ఎదురుతిరిగినా, గోల చేసినా, అదుగో ఆ పొదలచాటున వున్న నా జట్టు వాళ్ళు చూచారా—ఆ పదిమందీ బిలిబిల మంటూ పచ్చేసి, చేయవలసిన పని అంతా చేసిపోతారు. ఒక్కసారి వాళ్ళకి సంజ్ఞ చేశానో, మరి చూచుకోండి...’ అని చెప్పాడు.

బండిలో వాళ్ళు ఒకసారి ఆ దొంగల పెద్ద చూపించిన పొదవైపు చూచారు. అందులో భయంకరమైన తలకాయలు కనిపించేసరికల్లా వాళ్ళకు గుండె ఆగిపోయి నంత పని జరిగింది. చేసేది లేక పురుషులు తలలు వంచుకొన్నారు. స్త్రీలు తమ సగలన్నీ ఒలిచి నాయకుడి ఎదుట పెట్టారు. అప్పుడు నాయకుడు వారిని ‘మీ ప్రయాణం సుఖంగా సాగిపోవుగాక!’ అని దీవించి పంపి, ఆ ధనం పట్టుకొని అక్కడనుంచి. మాయమయ్యాడు.

తరువాత మరికొంతసేపటికి అదే దారిని ఒక వర్తకుడు కాలినడకను వస్తున్నాడు. యథావ్రకారం దొంగలపెద్ద అతడికి అడ్డం

వెళ్ళి, 'డబ్బూ...లేకుంటే నీ ప్రాణం!!' అని బెదిరించాడు. ఆ వర్తకుడు చాలా మొండివాడు, యుక్తిపరుడున్నా. దొంగ వాని మాటలకు బదులుగా, 'ఉన్నది నావద్ద కొంచెం డబ్బు. ఐతే, అది నాది కాదు...' అన్నాడు, నదురూ బెదురూ లేకుండా.

దొంగలపెద్ద వినిపించుకోలేదు. అప్పుడు వర్తకుడు తనదగ్గర ఉన్న డబ్బు నాయకుడి చేతులలో పెడుతూ, 'పాదల మాటున ఉన్న పెద్దమనుషుల్లారా—మీ నాయకుడి చేతికి వెయ్యి పరహాలు ఇచ్చాను. మీరు దగాపడక, మీమీ వంతులు గుంజుకోండి' అంటూ కేకపెట్టాడు. ఇలా గోలచేసే వర్తకుడికి నాయకుడు దుడ్డుకర్రతో రెండు ఇచ్చాడు. దెబ్బతో వర్తకుడు పారిపోయి, ఒక సత్రం చేరుకొన్నాడు.

అక్కడ సత్రంలో ఆ సమయాన రాజభటులూ, దండనాయకుడూ విడిసిఉన్నారు. వర్తకుడు పోయి వారితో తన సంగతి వెళ్ళబోసికొన్నాడు. అప్పుడు రాజభటులు వానితో 'వాడెక్కడో మాకు చూపవయ్యా. నిమిషంలో పట్టేస్తాం' అన్నారు.

అంతా కలిసి, దొంగలుండే ఆ ప్రాంతానికి చేరుకొన్నారు. రాజభటులు ఒకచోట దాగివున్నారు. వర్తకుడు ముందు నడుస్తూ,

అతని వెంట దండనాయకుణ్ణి మాత్రం తీసుకువెళ్లాడు. ఇద్దరే రావడం గమనించి, దొంగలపెద్ద వాళ్ళను అటకాయించటానికి ముందుకు వచ్చాడు. 'డబ్బూ!...లేదా ప్రాణం!—అదుగో, చూచారుకదా పాదల మాటున. మా పటాలం—!' అన్నాడు, దుడ్డుకర్రతో నేలమీద టకటకమని కొట్టుతూ.

దండనాయకుడు కత్తిసాము, గరిడిలు నేర్చిన మొనగాడు. వెంటనే ఈల వేసి, దొంగలపెద్దపైన కలియబడ్డాడు. వాడిని కింద పడకొట్టి, ఉడుంపట్టులాగా గట్టిగా పట్టివుంచాడు. 'వీడి వని నే చూస్తా. మీరు పోయి, ఆ పాదలమాటున పొంచివున్న వీడి

ముతావాళ్ల పని పట్టండి!' అని భటులకు అజ్ఞాపించాడు.

ఉరకలేసుకొంటూ పోయి రాజభటులు పాదలమాటున పొంచిఉన్న దొంగల ముతా మీదికి దాడి వెళ్ళారు. వాళ్లలో ఒక్కడూ కదలలేదు, మెదలలేదు. ఎదురుకోలేదు. తప్పించుకోబోలేదు. రాజభటులు వాళ్లను కర్రలతో మోదినా ఎక్కడివాళ్లు అక్కడనే ఉండిపోయారు!

ఇదేమిటా అని పరిశీలించిచూస్తే, ఆ మనుష్యులుగా కనబడే వాళ్ళంతా పట్టి గడ్డిబొమ్మలు! తలకాయలకు మాత్రం మనుష్యులకుమల్లెనే పెద్ద పాగాలు చుట్టి వున్నాయి. దొంగలపెద్ద తెలివికి అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు.

యోగీశ్వరుడి అశ్రమం అక్కడికి దగ్గర లోనే ఉన్నది కనుక, రాత్రికి అశ్రమంలో కాలక్షేపం చేద్దామనుకొని అంతా వెళ్ళారు. చూడబోతే అక్కడ స్వామి లేడు.

దండనాయకుడి అజ్ఞప్రకారం భటు లందరూ పోయి అశ్రమమంతా గాలింప సాగారు. అశ్రమంలో రకరకాల దొంగ సొమ్ములు కొల్లలుగా కనిపించినై. అవన్నీ వాళ్ళు చిక్కించుకొన్నారు. తరువాత ఇంకా బాగా వెతికేసరికి, నిగనిగలాడే మూరెడు నల్లబి గెడ్డం ఒక గోడకు వేలాడుతూ కన బడింది. అందరూ దానిని వింతగా చూస్తున్నారు.

దొంగలపెద్ద వాళ్ళనుద్దేశించి 'ఏమి టయ్యా, వింతగా చూస్తున్నారూ? అది నా వగటివేషం. ఆ వేషంలోనే నేను మౌనం తాల్చివుండగా నన్ను పూజించి కానుకలు అర్పిస్తున్నారు మీరు. ఇది నా రాత్రివేషం. ఇప్పుడివిధంగా కానుకలు అర్పిస్తున్నారు. నా పేరే నిశీథానందస్వామి! ఏమైతేనేం, నాగుట్టు కనిపెట్టివేశారు మీరు. సరే కానీండి. మరోనాటకం! మరొక వేషం!!' అంటూ వికటమైన నవ్వు నవ్వాడు.

5

[కుండలినీ రాజ్య సైన్యాలు, ధనాగారం నింపేటందుకు పరరాజ్యాలమీదికి దాడి బయలుదేరినై. అశుభసూచకంగా తేకచుక్క కనబడింది. తుపానులో చిక్కి ఓడలుకొన్ని సముద్రంపాలయ్యై. కొందరు సైనికులు ఒక ద్వీపం చేరారు. ఆక్కడ క్రూరమృగాలూ, మాంత్రికులైన ఏకాక్షి, చతుర్బ్రతులు తారసపడ్డారు. తరువాత—]

సమరసేనుడూ సైనికులూ అలా పొదల మాటున దాగి తొంగిచూస్తూనే ఉన్నారు. సరస్సులో ఇప్పుడు ఎవరో ఒక మనిషి నిల బడివున్నట్టు స్పష్టంగా తెలుస్తూవుంది. ఆ మనిషిని పరిశీలించి చూస్తే, అతనొక కుచ్చులటోపీ ధరించివున్నాడు. ఆ టోపీకి ముందుభాగమందు రెండు నేత్రాలవంటి గురుతులున్నాయి. ఆ గురుతులలోనుంచి ఒకవిధమైన కాంతి పైకి ప్రవరిస్తున్నది.

ఈ మనిషి ఆ ఏకాక్షిమాంత్రికుని బద్ధ శత్రువైన చతుర్బ్రతుడే అని గ్రహించాడు

సమరసేనుడు. ఆ వింతజంతువు— బ్రహ్మాండమైన శరీరమూ, సన్నటి తల కలిగిన ఆ వింతజంతువు వీడిని మింగ జూచినప్పుడు వీడెమన్నాడు?—'ఓసీ!— ఈ చతుర్బ్రతుణ్ణి మింగుదామని వుద్దేశించావా?' అనికదా! ఈ మాటలనుబట్టే, వీడి పేరు 'చతుర్బ్రతు'డని సమరసేను డికి తెలిసిపోయింది.

'ఐతే, ఇప్పుడు వీడికంట బడకుండా ఎలా తప్పించుకపోవటం?' అని సమర సేనుడు ఆలోచనలో పడ్డాడు. అతను

యీ ఆలోచనలో ఉండగానే ఒక సైనికుడు 'సేనానీ!—మనలాగా రెండు కన్నులు కాకుండా, వీడికి నాలుగు నేత్రాలు ఉన్నట్టున్నయ్యే?' అన్నాడు. వెంటనే మరొక సైనికుడు అందుకొని, 'ఉన్నట్టుండటం ఏమిటి నీ బుర్ర, స్పష్టంగా కనపడుతూ వుంటే? అదీగాక, వాడి పేరే చతుర్నేత్రుడాయె!. ఇంకా సంశయమా?' అన్నాడు ఎంతో కోపంగా.

ఇదంతా ఒకపక్క వింటూనూ ఉన్నాడు సమరసేనుడు, మరొకపక్క ఆలోచన సాగిస్తూనూ వున్నాడు. చప్పున అగి, తన సైనికులకేసే తిరిగి ఇలా ప్రశ్నించాడు:

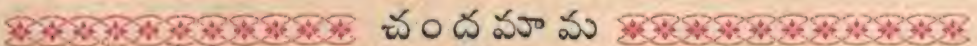
'ఈ చతుర్నేత్రుడూ ఆ ఏకాక్షిమాంత్రికుడూ బద్ధవైరులేకదా?'—ఇందుకు సైనికులందరూ ఒకే కంఠంతో 'అవునవును!' అని బదులుగా అన్నారు.

అంతలోనే, వారిలో ఒకడికి అనుమానం కలిగింది. 'మహాసేనానీ!—మరొకలాగున తలచకుండావుంటే ఒక్క చిన్న మాట అడగాలనివుంది' అన్నాడు.

'నిరభ్యంతరంగా అడగవేయ్! నువ్వే కాదు, ఎవ్వరైనాసరే అడగవచ్చు. ఇటువంటి ఆపదసమయంలో ఒక్కడి మాట మీద పోవటంకన్న, నలుగురం కలిసి ఆలోచించి నిశ్చయానికి రావటమే శ్రేయస్కరం!' అని ప్రోత్సహించాడు సమరసేనుడు.

అందుకు సైనికుడు 'సేనానీ!—చతుర్నేత్రుడికీ, ఏకాక్షిమాంత్రికుడికీ మధ్యని గల వైరాన్ని మనకు అనుకూలంగా వినియోగించుకొందామని మీ ఉద్దేశమైనట్టుంది! ఐతే, నాది ఒక్కమాట: సింహానికి, పెద్దపులికీ శత్రుత్వమే. కాని అవి రెండూ క్యూరమ్మగాలే అన్న సంగతి మనం మరచిపోకూడదుగదా?' అన్నాడు.

సమరసేనుడు మళ్ళీ యోచనలో పడ్డాడు. 'నీ మాటా నిజమేనోయ్...' అని

నిట్టూర్చి—‘వీళ్ళు మహామంత్రవేత్తలు. దుష్టశక్తులన్నిటినీ అదుపాజ్ఞలలో పెట్టుకొని ఉన్నవాళ్ళు...’ అని అనేటంతలోనే, సరస్సులోనించి చతుర్వేత్తుడు ఒడ్డుకు వచ్చాడు.

సమరసేనుడూ సైనికులూ కంపించి పోయారు. పారిపోదామని బుద్ధిపుట్టింది. ఒక అడుగు వేసి, రెండో అడుగు పడే టంతలో చతుర్వేత్తుడి కంచుకంతం మారుమోగింది :

‘ఓరీ పిచ్చివాళ్ళల్లా!—నన్నే కను గప్పదామని చూస్తున్నారా? ఉహు—మీవల్ల కాదు. ఈ చెట్లూ చేమలూ, కొండలూ గుట్టలూ, ఏవీ నా దృష్టికి అటంకపడలేవు. దేనినైనా ఛేదించుకుపోతుంది నా చూపు. ఈ ద్వీపంలో ఏ మూల ఏం జరుగు తున్నదో, ఏ క్షణంలోనైనా చెప్పగలను— ఉండండి—ఉ లూ కా ! న.ర.వా.న.రా !!’ అంటూ కేకవేశాడు.

ఈ కేకకు నల్లగూబా, సరవానరమూ పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చి, సమరసేనుడి దారికి అడ్డంగా నిలబడినై. సరవానరం చేతితో ఒక చెట్టుకొమ్మ పట్టుకొని యుళిపింప సాగింది. నల్లగూబ గాలిలో ఎగురుతూ, కర్ణకఠోరంగా అరవసాగింది.

పరిస్థితి అంతా అవగాహనయింది సమర సేనుడికి. ఇప్పుడు వాళ్ళున్నది కేవలమూ నిస్సహాయస్థితి అని తెలిపాయింది. తమ చేతనున్న కత్తులూ అంబులూ పూచిక పుల్లకైనా పోరగావు. అందుచేత, సైనికుల గుండెబెదురు తగ్గటానికని 'మన దేవి ఉండగా మనకేం భయం. అన్నిటికీ ఆ కుండలినీదేవే శరణ్యం!' అన్నాడు.

సైనికులు నివ్వెర పోతూ నిలబడి వున్నారు. చతుర్నేత్రుడు మెల్లగా ఒక్కొక్క అడుగే వేసికొంటూ, వారిని సమీపించాడు. మార్గవమైన కంఠస్వరంతోనే 'ఎవరయ్యా మీరూ? ఈ ద్వీపానికి ఎందుకని వచ్చారు?' అని అడిగాడు. అతని ముఖాన ఈర్ష్యగాని, కాఠిన్యంగాని మచ్చుకైనా కనిపించలేదు. అతను శాంతమూర్తిగా కనిపించాడు.

చతుర్నేత్రుడు అలా ఆ ప్యాయంగా ప్రశ్నించేసరికి వారికి తిరుగా ధైర్యం కలిగింది. కొంచెం కుదుటపడ్డారు. ఐతే, ఈ ప్రశ్నకు జవాబివ్వటమూ మానటమూ అని సంకోచం పట్టుకుంది సమర సేనుడికి. ఇవ్వటమే మంచిదనుకొన్నాడు. అడిగాక, అతనినుంచి దాచగలిగింది ఏమీ లేదని తెలుస్తూనేవుంది.

"మాది కుండలినీ ద్వీపం. సముద్ర యానం చేస్తూ, తుపానులో చిక్కి ఇక్కడకు చేరుకొన్నాము" అన్నాడు సమర సేనుడు. నవ్వాడు చతుర్నేత్రుడు. "అబ్బాయ్!-నువ్వు చెప్పినదానిలో నిజం లేకపోలేదు. కాని, సముద్రయానం ఎందుకు చేయవలసివచ్చిందో, ఆ కారణంమట్టుకు దాచేశావు. అవునా, కాదా?" అని అతనికి ఎదురుప్రశ్న వేశాడు.

అప్పుడు సమర సేనుడు దాపరికం లేకండా, ప్రయాణానికి గల కారణాలన్నీ విప్పి చెప్పాడు. తమ ప్రభువు ధనాగారం వట్టిపోవడంతో, దానిని మళ్ళీ నింపే ప్రయత్నంలో, సైనికులను తీసికొని బయలు

దేరానని వప్పుకొన్నాడు. చెప్పిందంతా సొంతంగా విని, చతుర్నేత్రుడు—

“హహహహ!!—ధనంకోసం బయలుదేరి, దురదృష్టవశాత్తు తుపానులో చిక్కుకొని, ఈ మంత్రాలదీవి చేరావన్నమాట! బాగానే వుంది. ఇక్కడా ఒక మాంత్రికుడున్నాడు. అతనికి ధనాశ ఎక్కువే. ధనాశ గల మీరిద్దరూ ఏకమయితే...!” అంటూ ఏకటంగా నవ్వాడు.

ఏమి చెప్పిటందుకూ సమరసేనుడికి పాలుపోలేదు. అతను అలా తటపటాయించేటంతలో ఆ ప్రాంతమంతా ప్రతిధ్వనించేలా ఒక పెద్ద కంఠస్వరం వినిబడింది. అది ఏకాక్షిమాంత్రికునిదే!!—‘హేయ్, కాల భుజంగా! కంకాళా!! రండి-వెతకండి...’ అంటున్నాడు.

వణికిపోతున్న సైనికులకు సమరసేనుడు ధైర్యం చెబుతూ—‘అదుగో, ఆ కనబడే పొదలలో దాక్కొండి. వాడు ఏకాక్షి. ఏకాక్షి...’ అని హెచ్చరించాడు. వాళ్ళు ఒక్క పరుగునపోయి దాక్కొన్నారు.

వారు చాటుకావడ మేమిటి, ఏకాక్షి మాంత్రికుడు అక్కడ సాక్షాత్కరించడ మేమిటి! కాలసర్పమూ, మానవ కపాలమూ వాడి పక్కనే కదుల్లాడుతున్నాయి.

చతుర్నేత్రుడు కంటపడగానే, ఏకాక్షి మాంత్రికుడు ప్రళయ భీకరంగా నవ్వి, ‘ఎన్నాళ్లకు కనిపించావ్! ఎంతకాలానికి దొరికావ్!!’ అంటూ, చక్రమని ఒరనుండి కత్తి బయటికి లాగాడు.

ఉన్నచోటునే చతుర్నేత్రుడు నిబ్బరంగా నిలబడ్డాడు. ‘ఓహూ, ఏకాక్షులవారా? దయచేయండి! దయచేయండి!!’ అని ఏకటంగా బదులుచెప్పాడు. ఆ వెంటనే ‘నరవానరా! ఉలూకా!!’ అని కేకపెట్టాడు. కేక వింటూనే, నల్లగూబా నరవానరమూ పచ్చి వాలినై. వాటినిచూచి ఏకాక్షిమాంత్రికుడు గతుక్కుమన్నాడు.

అదిగ్రహించిన చతుర్వేత్రుడు 'ఉలూకా! కుడికంటి రుచి నీకు తెలియనేతెలుసు. ఆ ఎడమ కంటిని కూడా ఆరగించవోయి!' అని ఉసుకొలిపాడు. తక్షణమే గూబ ఏకాక్షి మాంత్రికునికేసి ఎగిరింది. వాడు కంగారు పడుతూ 'కంకాళా! ఓ కంకాళా!!' అని అరవసాగాడు. చిటికలో మనిషికపాలం తన బోసి నోటిని కదిలిస్తూ, ముందుకు వచ్చి నల్లగూబతో తలపడింది.

'హహహహ!—హహహహ!!' అంటూ నవ్వుతున్నాడు యే కాక్షి మాంత్రికుడు. చతుర్వేత్రుడు ఉగ్రుడయ్యాడు. 'నర వానరా!—' అని అరిచాడు. మరు నిమిషం లోనే నరవానరం ఏకాక్షిమాంత్రికుని కేసి ఒక్కదూకు దూకింది, మాంత్రికుడు 'కాల భుజంగా!—' అని పెద్దగా కేకపెట్టాడు. వెంటనే ఆ కాలసర్పం మెలికలు తిరుగు కొంటూ ముందుకు వచ్చి, నరవానరంతో కలియబడింది.

పొదలచాటున ఉండి ఈ పోరాటాన్ని దీక్షతో తిలకిస్తూనేవున్నారు, సమరసేనుడూ, సైనికులున్నూ.

'సరిసమానమైన ఉజ్జీ!' అన్నాడు ఒక సైనికుడు. 'అందుకే బతికిపోయాం' అన్నాడు సమరసేనుడు. ఏకాక్షిమాంత్రి

కుని భృత్యులకూ, చతుర్వేత్రుడి వేగులకూ మధ్యని గొప్ప యుద్ధంసాగింది. నల్లగూబను మానవకపాలం తన బోసినోటితో ఒడిసి పట్టబోయింది. నరవానరాన్ని ఒడిసిపట్టాలని కాలభుజంగం అతి తీవ్రంగా పెనగు లాడుతున్నది.

చతుర్వేత్రుడూ, ఏకాక్షిమాంత్రికుడూ ఒకళ్ళనొకళ్ళు కోవదృష్టులతో చూచు కొన్నారు. ఈ పోరాటం ఇంతలో తేలేది కాదని ఇద్దరికీ తెలుసు.

ఒక్కసారి చతుర్వేత్రుడు నవ్వి, తల మీదిటోపి పైకి ఎత్తి, పెద్దగా 'ఓం-హ్రీం' అన్నాడు. అలా అనీ అనటంతోనే అతడు

అదృశ్యమైపోయాడు. ఆ వెంటనే నల్ల గూబా నరవానరమూ మాయమైనాయి.

ఏకాక్షిమాంత్రికుడు గంభీరంగా సకిలించి—'అదృశ్యమయ్యావా? కానీ, ఎంతకాలం తప్పించుకు తిరుగుతావో చూస్తాగా...' అంటూ హుంకరించాడు.

తరవాత కోపంతో చుట్టూ పరికించాడు. ఆ ఏకాక్షికి చెట్లచాటున దాగిన సమర సేనుడూ, సైనికులూ కనిపించలేదు. 'హూ' అంటూ పళ్ళుకొరికాడు. చతుర్మేత్రుని వేగులతో పోరాడి ఆలసిపోయిన కాలభుజంగాన్ని, కపాలాన్ని సముదాయించాడు. తళతళ మెరుస్తూవున్న చేతిలోని పెద్ద కత్తి యుళిపిస్తూ చెట్లకొమ్మలకేసి చూశాడు. అతడికింకా నల్లగూబ అంటే భయంపోలేదు. అది వెనుక అతడి కంటిని పొడిచింది. దాని అరుపు వింటేనే ఏకాక్షి మాంత్రికుడికి ముచ్చెమట్లుపోస్తాయి.

తరవాత అతడు మానవ కపాలాన్ని

కాలభుజంగాన్ని వెంటబెట్టుకొని అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు. అంతటితో యుద్ధరంగం తెరవే బంది.

'బతికామురా బాబూ!' అనుకొంటూ, సమర సేనుడూ సైనికులూ ఇవతలికి వచ్చారు.

తూర్పుతీరాన వున్న తమ ఓడలపద్దకు చేరుకొందామని మళ్ళీ బయలుదేరి పది అడుగులు వేసేసరికల్లా భూమి పళపళమని బద్దలవుతున్నదా అనిపించేటటువంటి అద్భుత శబ్దం వినబడింది.

వినబడటమేమిటి?—ఎడట అగ్ని పర్యతంనుండి లేచి, ఎగసిపస్తున్న అగ్ని జ్వాలలు ఆకాశానికి అంటుతున్నాయి! ఇది చూచి సమర సేనుడికి, పరివారానికి గుండెలు అవిసిపోయినై.

వారు అలా నిలబడి నిర్ఘాంతపోయి ఆ జ్వాలలకేసి అమిత ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ వున్నారు. —(ఇంకా వుంది)

ఉ రి శి క్ష లు

పూర్వకాలమందు 'పవనపుర'మనే పట్టణానికి ప్రజ్యోతుడు రాజుగా ఉండేవాడు. ఆయన తన ఆస్థానంలో గొప్పగొప్ప పండితులనూ కవులనూ గాయకులనూ ఎక్కువగా పోషించేవాడు. హాస్య ప్రసంగమంటే ఆయన చెవి కొసుకునేవాడన్నమాట. ప్రజ్యోతుడిదగ్గర 'వికవికుడు' అని బలె హాస్యగాడు ఉండేవాడు. వికవికుడంటే రాజుకు పంచప్రాణాలున్నా.

వికవికుడు సామాన్యుడు కాదు. వింత వింత కథలు కల్పించి, నవ్వించే వార్తలు చెప్పగలడు. అసలు అతడు, నేరు మెదప నక్కరలేకుండానే, తన గూనివీపుతో పంకరటింకరగా అడుగులు వేసేసరికల్లా చూసేవాళ్లు పకపక నవ్వుతారు.

రాజుకు ప్రాణసమానుడుగా ఉండటం వల్ల వికవికుడంటే అందరూ ఎక్కువ గౌరవమర్యాదలు కనబరిచేవారు.

మహారాజు అనుగ్రహం పొందాలంటే ముందు వికవికుడి ఆశ్రయం సంపాదించాలి. ఐతే, వికవికుణ్ణి మంచిచేసుకోవటం ఏమంత కష్టం కాదు. అతడు భోజన ఏయిడు—అనగా 'తిండిపోతు!' అతనికి తిండిపెట్టి తృప్తిపరిస్తే రాజువద్ద వివక్షనా అవలీలగా సాధించుకోవచ్చు.

ఒకసారి ఒక యువకుడు ఆస్థానంలో ఉద్యోగంకోసం ప్రయత్నిస్తూ, వికవికుణ్ణి విందుకు పిలిచాడు. వికవికుడు అనాడు ఉపవాసం ఉండి, రాత్రిపూట విందుకు వెళ్ళాడు. విందులో గొప్పగొప్ప అపురూప జంతువుల మాంసాలన్నీ వడ్డించారు.

రుచికరమైన ఆ పదార్థాలు వేగిర పడుతూ గబగబ తినేసరికి వికవికుడి గొంతులో ఒక చిన్న బొమిక అడ్డంపడింది. గుడ్డు తెలవేశాడు వికవికుడు. ఇది చూచి ఆ యువకుడు హాడిలిపోయాడు. అందు

యువకుడు అక్కడినుండి తప్పుకొన్నాడు. వైద్యుడు తలుపు తెరవటంలో, తలుపుకి అనించువున్న వికవికుడు దఢాలున లోపలికి పడిపోయాడు.

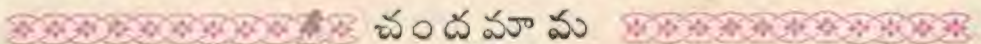
వైద్యుడి గుండెలు గుభేలుమన్నాయి. తన అజాగ్రత్తవల్లనే తలుపు పక్కన నించున్న రోగి పడిపోయాడనుకొన్నాడు. చూడగా శ్వాస ఆడటంలేదు. ఎవరా అని దీపంపెట్టి పరీక్షగా చూస్తే, ఇంకేముంది, రాజావారి విదూషకుడు! తనకు చావు తప్పదనుకున్నాడు వైద్యుడు.

ఇది పనికాదని ఆ వైద్యుడు వికవికుణ్ణి స్వయంగా బుజాలపైన వేసికొనిపోయి, పక్కనే వున్న ఒక పర్తకుడి పెరటిగోడ ఎక్కి, వికవికుణ్ణి కూరగాయల పాదుల్లోకి చేర్చి, తను చల్లగా జారుకొన్నాడు.

ఆ రోజులో దొంగల భయం ఎక్కుగా వుందని చెప్పి, ఆ యింటిలోని పర్తకుడు రాత్రిళ్లు కాపలా కాస్తున్నాడు. దుడుకర్ర పక్కన పెట్టుకొని, జామిచెట్టుకు చేర్లబడి కునికిపాట్లు పడుతున్న పర్తకుడు అట్టే కళ్ళు తెరవగానే పాదులపక్కనే మనిషి ఆకారం కనిపించింది. 'ఆరి దొంగా!— నువ్వేరా రోజూ మా కూరగాయలు కోసుకు పోతూవుంటు? దొరికావులే. ఇప్పటికిగదా

లోనూ, కేవలమూ రాజావారికి ప్రాణ సఖుడైన వికవికుడికే ఇలాటి ప్రమాదం జరిగిందంటే, ఇంకేముంది, పిక ఎగిరి పోతుందని భయం పట్టుకొన్నది.

వెంటనే యువకుడు వికవికుణ్ణి తీసికొని దగ్గరనేవున్న ఒకవైద్యుడి ఇంటికి వెళ్లాడు. తలుపులు మూసివున్నాయి. ఇదీ బాగానే వున్నదనుకొని, వికవికుణ్ణి ఆ మూసివున్న తలుపులకు అనించి నిలబెట్టి, 'భిషగ్రాజా! భిషగ్రాజా!! ప్రాణాలమీదికి వచ్చింది...' అంటూ కేకలు పెట్టాడు. కేకలు విన్న వైద్యుడు లోపలినించి అత్రంగా వచ్చి తలుపు తీశాడు. తలుపు తీసేటప్పటికే

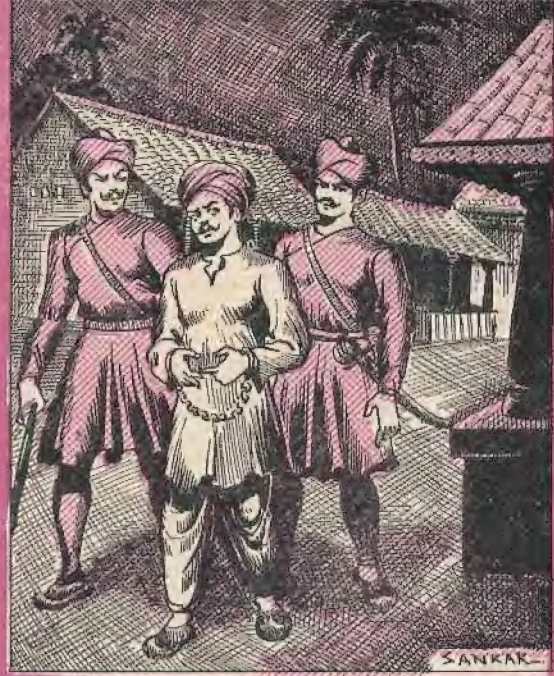

నీ పాపం వండింది. చూచుకో!' అంటూ, మెల్లగా చెట్టుచాటునుంచి పోయి దుడ్డు కర్రతో రెండిచ్చాడు. దెబ్బకు, గోడకు చేర్చబడివున్న వికవికుడు చాపకట్టుగా నేలకు ఒరిగాడు. దెబ్బతగిలినా వాడు కిక్కురుమనకుండా ఉండటంతో వర్తకుడికి అనుమానం వేసి, బుజం పట్టుకు కదిలించాడు.

వాడు కదలలేదు. దీపం తెచ్చి ముఖం చూశాడు. ఫలానావాడని తెలిసిపోయింది. తన కర్ర దెబ్బలపల్ల వికవికుడు స్మృతితప్పి వుంటాడని వర్తకుడు హడలిపోయాడు.

కొంచెం నిదానంగా ఆలోచించినమీదట, ఆ వర్తకుడు వికవికుడి శరీరాన్ని బుజం మీద వేసుకుపోయి, ఎదుటింటి ద్వార బంధానికి నిలబెట్టాడు. నిలబెట్టి తను మెల్లగా తప్పకొన్నాడు.

ఆ ఇంటి యజమాని పొరుగుగారినించి తెల్లవారుఝామున యింటికి తిరిగి. వస్తూ గుమ్మందగ్గర మనిషిని చూచి, దొంగ అనుకొన్నాడు. మెడ పట్టుకుని వికవికుణ్ణి ఒక్క విసురువిసిరాడు. అసమయాన గస్తీ తిరుగుతున్న రాజ భటులు అటువైపు వచ్చారు. ఆ మసకచీకటిలో దూరాన ఎవళ్ళో ఇద్దరు కలియబడి, అందులో ఒకడు పడిపోయినట్టు వాళ్ళకు కనిపించింది.

వాళ్లు గబగబ వచ్చి పడిపోయివున్న అతనిని నిలబెట్టారు. ఎవరా అని చూడగా వికవికుడు! వెంటనే ఆ యింటి యజమానిని బంధించారు వాళ్లు. తెల్లవారింది. హంతకుడని చెప్పి ఆ ఇంటి యజమానిని రాజు ఎదుట పెట్టారు. రాజు విచారించి, హంతకుడికి ఉరిశిక్ష విధించాడు.

నాలుగు దారులూ కలిసే స్థలంలో ఉరి కంబం అమర్చబడింది. ఈ దురంతం చేసినవాడవడై ఉంటాడా అని తెలుసుకునే ఆత్రంతో ఊరిలో ఆశేష జనం విరగబడ్డారు.

తీరా నేరస్థుణ్ణి ఉరికంబం ఎక్కించే సరికి, యువకుడు అదరా బాదరా పరుగెత్తు

కొంటూ వచ్చి, 'మహారాజా!—నేరస్తుణ్ణి నేను. యీ వికవికుడి చావుకు కారణం నేనే...' అంటూ తన విందునుగురించి అంతా చెప్పాడు.

సరే, ఆ ఇంటి యజమానిని వదలి, ఈ యువకుణ్ణి ఉరికంబం యెక్కించ మన్నాడు ప్రభువు. అంతలోనే వైద్యుడు గుండెలు అవిసేలాగా పరుగెత్తుకు వచ్చి, సంగతి అంతా చెప్పి, తనే నేరస్తుణ్ణి అన్నాడు. అప్పుడు రాజు యువకుణ్ణి విడిచి పెట్టి వైద్యుణ్ణి ఉరితీయమని ఆజ్ఞాపించాడు. వైద్యుణ్ణి ఉరికంబం ఎక్కించేలోపుగా పర్త కుడు రొప్పకొంటూ వచ్చి, 'నేనే హంతను ప్రభూ!' అన్నాడు.

ఇదంతా చూస్తే అందరకూ ఆశ్చర్యం కలిగింది. వెంటనే మంత్రి అస్థానవైద్యుణ్ణి పిలిచి, వికవికుణ్ణి పరీక్షించమన్నాడు. చూడగా నాడి అందుతూనేవుంది. వెంటనే వికవికుణ్ణి శస్త్రశాలకు కొనిపోయారు.

అక్కడ పరీక్షించి గొంతులో బొమిక ముక్కను బయటికి లాగివేసేసరికి, విక వికుడు 'అమ్మయ్యా!—' అనుకొంటూ లేచి చక్కా కూచున్నాడు!

యువకుడూ, వైద్యుడూ, పర్తకుడూ, ఇంటి యజమానీ—అందరూ నిర్దోషులుగా వదిలివెయ్యబడ్డారు.

ఈవిధంగా బతికి బయటపడ్డ వికవికుణ్ణి మంత్రి 'ఓయి వికవికా!—హితవైన ఆహారం మితంగా ఆరగిస్తూండవయ్యా! లేకుంటే, నీపని ఇలానే పకపకలవు తుంది!!' అని హెచ్చరించాడు.

అందుకు విదూషకుడైన వికవికుడు 'అదీ చెప్పాలా ప్రభూ, నాకు!' అన్నాడు అట్టహాసంగా నవ్వుతూ.

నాటినించి వికవికుడు, ఎవరైనా విందుకు పిలిస్తే ఆలోచించకుండా తయారుపడేవాడు కాదు. ఒకవేళ వెళ్ళినా పహార్తాలు బాగా పరిశీలించిగాని ఆరగించేవాడు కాదు.

SANKAR

అసగనగా ఒక రాజ్యం. ఆ రాజ్యమంతా కీకారణ్యాలతో నిండివున్నది. అరణ్యాలకు సమీపంలోనే గ్రామాలు అమరిఉన్నవి. అటువంటి ఒక గ్రామంలో ఒక పేద దంపతుల కుటుంబం. వాళ్ళకు లేకలేక చాలా కాలానికి ఒక పిల్లవాడు పుట్టాడు. వాడు సర్పరాజు అనుగ్రహంవల్ల కలగటంచేత 'నాగులు' అని పేరు పెట్టుకొని, అల్లారు ముద్దుగా పెంచుకొంటున్నారు.

ఆ దంపతులకు, పగలల్లా అడవిలో కట్టే కంపా కొట్టి తెచ్చుకోవటం, ప్రొద్దు గుంకే వేళకు ఇంటికి చేరుకోవటం చూమాలు. వాళ్ళు ఎన్నడూ తమ బిడ్డను ఒంటిపాటుగా వదిలి పోయేవారు కాదు. అడవికి పోయినా, వెంటబెట్టుకొనే వెళ్లేవాళ్ళు.

వాళ్ళు అడవిలో కట్టే కంపా పోగుచేస్తూ వుంటే, పిల్లవాడు చెట్లల్లోనూ తుప్పలలోనూ అడుక్కోనేవాడు. వాడికి ఆ పయనుకే

అడవిజంతువులన్నీ తెలుసు. నక్క, లేడి, అడవిపండ్ల, తోడెలూ—ఇవన్నీ అల్లంత దూరాన ఉండగానే గుర్తుపట్టేయగలడు.

ఒకనాడు నాగులు చెట్లల్లో అడుక్కొంటూ వున్నాడు. వాళ్ళమ్మా నన్నా కట్టెలు పోగేస్తున్నారు. ఉన్నట్టే వుండి మిట్టమధ్యాహ్నపువేళ, ఆకాశమంతా కారుమబ్బులతో కమ్ముకు పోయింది. కీణంసేపటిలో గొప్ప పెనుగాలి వీచ నారంభించింది. ఆ గొప్ప గాలివిసురుకు నాగులు అడుక్కొంటున్న చోటునుంచి దూరంగా కొట్టుకుపోయాడు.

నాగులు తలిదండ్రులు కేకలు వేస్తూ అక్కడా యిక్కడా వెతకసాగారు. కాని వారికి వాడి జాడ తెలియలేదు. యిక్కొట్టుకుపోయిన నాగులుకు దెబ్బలేమీ తగలలేదు. కాని, పసివాడు భయపడిపోయాడు. వాడువున్న చోటునుంచే అటుయిటు కలయబాచాడు. ఎదురుగా ఒక పొదలోనించి

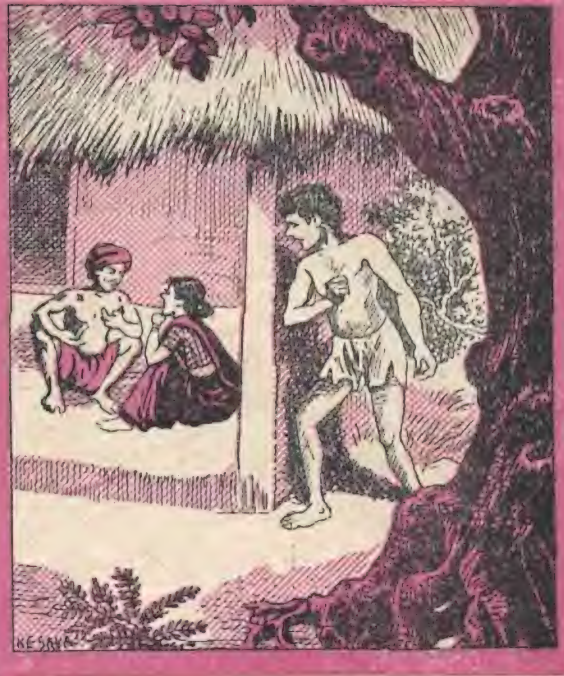
రెండు కన్నులు నిప్పుకణాలలాగ మెరుస్తూ, వాడివైపే చూస్తూ వున్నాయి. అవి తోడేలు కన్నులనికూడా గ్రహించాడు. ఆ దగ్గర నుంచి లేచి అవతలికి పోదామనుకొనే టంతలోనే, పొదలోనించి తోడేలు ఒక్క ఊరుకులో వచ్చి నాగులును సమీపించింది. భయంతో వాడు కన్నులు మూసుకొన్నాడు.

ఆ వచ్చిన తోడేలు ఊరుకోలేదు. దాని మెత్తటి నాలికతో వాడి వళ్ళంతా నాకటం మొదలెట్టింది. తెప్పరిల్లి, నాగులు కళ్ళు తెరిచేసరికి, ఒక అడతోడేలు ఎదట కనిపించింది. అది తనను నాకటం చూసి, వాడు గుండెకొంచెం నిబ్బరం చేసికొన్నాడు!

రోజురోజుకూ, ఆ తోడేలుకు నాగులు పైన ప్రేమ వృద్ధికాజొచ్చింది. దాని మాతృ ప్రేమ చెప్పటానికి మాటలే చాలవు. పాపం దాని పిల్లలను వేటకాండ్రు ఎత్తుకుపోయారు. అందుచేత, అది నాగులునే తన బిడ్డగా చూచుకొంటున్నది. నాగులుకు అది రకరకాల పండ్లూ, మాంసాలూ తెచ్చి పెట్టి, పెంచుకొంటున్నది. ఆ తోడేలు తెచ్చి యిచ్చింది తినటం, అడవిలో ఉండే పిల్ల తోడేళ్ళతో అడుకోవటం-ఇదీ పనినాగులుకు. ఇలా కొన్నేళ్ళు గడిచేసరికి నాగులుకు, తోడేళ్ళకు ఉండే చతురత, కాలిబలం, వేగం—ఇవన్నీ అలవడినై. వాటితోపాటు రాత్రిళ్ళు అడవిలో తిరుగుతూండేవాడు.

ఒక రోజున వాడు తోడేళ్ళతో కలిసి ఒక గ్రామ సమీపానికి తిండికొనమని వెళ్ళాడు. కూడా వచ్చిన తోడేళ్ళు ఊరిలోనించి కోళ్లనీ, మేకపిల్లలనీ ఎత్తుకువచ్చినై. నాగులుకు అక్కడి జనం కంటబడటంతోనే ఒక్కసారి తన చిన్నతనం జ్ఞాపకానికి వచ్చి, దృష్టి తలీదండ్రులవైపు మరలింది.

నాగులు ఒక ఇంటికి వెళ్ళాడు. తలుపు తట్టాడు. లోపలినుంచి ఆ యింటి యజమాన భార్య ఇవతలికి చక్కావచ్చారు. వాళ్ళను చూస్తూనే, మానవుల మాయలు

తెలియని నాగులు అమాయకంగా—'మా అమ్మా నాన్నా మీరేనా?' అని అడిగాడు.

అందుకు ఆ యజమాని భార్య 'అయ్యో నాయనా, నువ్వే మా బిడ్డవు. ఎన్నాళ్ళకు పచ్చావురా మా చిట్టితండ్రీ!' అంటూ, కపటప్రేమ కనబరిచి, వాడిని చేరదీసుకొన్నారు. తలిదండ్రులను కలుసుకున్నాం కదా అని వాడికి సంతోషం కలిగింది.

మరునాడు ఆ దంపతులు నాగులుకు పొలంలో మట్టి తవ్వే పని ఒప్ప చెప్పారు. ఎండ బాగా నెత్తిమీదికి వచ్చే వరకు పనిచేసి అలసివున్న నాగులు అక్కడ ఒక చెట్టుకింద కాస్త విశ్రమిద్దామని పచ్చాడు. అంతలో పక్కనవున్న గుడిసెలోనించి మాటలు వినబడినై. తన తోడేలు చెవుల్ని ఆ వైపు తిప్పి సంభాషణ వినసాగాడు నాగులు—

"నువ్వు భలే తెలివైనవాడివయ్యా! ఈక్కుముక్కలాంటి కుర్రాడు! ఇక మనం పని చెయ్యనవసరంలేదు. అంతా వాడే చేసుకుపోతాడు" అన్నది భార్య. యజమాని నవ్వుతూ—"మరేమటనుకున్నావ్! 'మా బిడ్డవేరా బాబూ,' అంటే సరిపాయె. మనం తినగా మిగిలిన మాడుచెక్కలు వేస్తే పడి పుంటాడు!" అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని, నాగులు తను మోసగించబడినట్టు గ్రహించి మరో గ్రామం వెళ్లు దామని బయలుదేరాడు.

సాయంకాలానికల్లా వాడు యింకొక గ్రామం చేరాడు. అక్కడ ఒక ఇంటిదగ్గరకు పోయి—వాకిట్లో కూర్చొనివున్న భార్య భర్తల్ని చూచి,—"ఏమండీ, మా అమ్మా నాన్నా మీరేనా!" అని అడిగాడు వాళ్ళను అమాయకంగా.

భార్య భర్తలిద్దరూ నివ్వెరపడి, అంతలోనే సర్దుకున్నారు. భర్త భార్యకు సొంజు చేసి "అవును రా బాబూ! నువ్వు మా బిడ్డడివే. ఎన్నాళ్ళకు తిరిగివచ్చావ్?" అంటూ నాగులిని కౌగలించుకున్నాడు.

నిజమే అనుకున్నాడు నాగులు. ఆ రాత్రి ఇంటి అతను నాగులుకు ఆ మాటా యీ మాటా చెప్పి—“నాయనా, రేపటినించి పొలంపనీ అవీ నువ్వే చూసుకుపో. మనం చాలా బీదవాళ్లం. పనిపాటులు నువ్వే సర్దుకుపోతూవుండు” అని చెప్పి ఇన్ని గంజినీళ్ళు పోశాడు.

కాని ఆ రాత్రి నాగులు పడుకొన్న తరవాత ఆ భార్య భర్తలు నవ్వుకొంటూ కమ్మని కూరలతో భోజనం చేస్తూండటం నాగులు పసికట్టాడు.

అతడి చెవులూ, ముక్కుకూడా తోడేలు లాగా అక్కడ వినబడే ధ్వనినీ, ముక్కుకు తగిలే వాసననూ ఇట్టే పట్టివేయగలిగినై.

‘వీళ్ళు నిజమైన నా తల్లిదండ్రులు కారు’ అని నిశ్చయించుకొని, నాగులు ఇంకొక గ్రామం బయలుదేరాడు.

ఐతే, ఇంటివాడు ఒకపట్టున వదిలే రకం కాదు. వాడు నాగుల్ని పట్టుకుని ఒక గదిలో పడవేసి తాళం పెట్టాడు. “ఇక్కడ కూలి వాళ్ళు దొరకటం చాలా కష్టంగా వుంది. నువ్వు పనిచేయటానికి అంగీకరించేవరకూ పచ్చి మంచినీళ్ళయినా ఇచ్చేదిలేదు!” అంటూ పళ్ళు కొరికాడు.

పగలల్లా నాగులు గదిలోనే వుండి పోయాడు. రాత్రి కాగానే అచ్చగా తోడేలు లాగా అరవసాగాడు. ఆ అరుపు విని చుట్టు పక్కల అడవులలోని తోడేళ్ళు మందలు మందలుగా పచ్చి ఇంటిని చుట్టుముట్టినై. ఇంటివాడు హడిలిపోయి నాగుల్ని గది లోనించి బయటకు వదిలి క్షమించమని బతిమాలుకొన్నాడు.

ఎలాఅయినా తల్లిదండ్రుల్ని కలుసు కోవాలన్న పట్టుదలతో నాగులు అక్కడి నుంచి తిరుగా బయలుదేరాడు. తిరిగి తిరిగి కొన్నాళ్ళకు మరొక గ్రామం చేరాడు. అక్కడ ఒకానొక యింటిముందున్న దంప తులను చూశాడు. వాళ్ళు పెద్ద వేపచెట్టు కింద దిగాలుపడి కూర్చొని వున్నారు.

నాగులు సరాసరి వాళ్ళవద్దకు పోయి—

“మా అమ్మా నాన్నా మీరేనా?” అని అడిగాడు అమాయకంగా.

ఆ దంపతులు నాగులుకేసి చూసి, ఏదో గుర్తుపచ్చిన వాళ్ళలాగా—

“నాయనా!—తుఫాను గాలిలో మా అబ్బాయి కొట్టుకుపోయాడు. నువ్వు నిజంగా మా బాబులాగే వున్నావు. మేమే నీ తలిదండ్రులం!” అంటూ నాగుల్ని కావాలింఛుకొన్నారు. కాని, నాగులు నమ్మక తన తోడేలుజిత్తులు ప్రయోగించాలనుకున్నాడు.

ఆ రాత్రి తల్లి భోజనం పెడితే ‘నాకు వంట్లో బాగా లేదు’ అని చెప్పి తినకుండా వూరుకున్నాడు. తెల్లవారి తల్లి వచ్చి నిద్రలేపగానే—‘నాకు చాలా నిరసంగా వుంది. ఇవ్వాళ్ళ పనిచేయలేను’ అన్నాడు.

ఈ మాటలు విని తల్లి చాలా ఆశ్చర్యపోయింది. భర్తను పిలిచింది. యిద్దరూ నాగులుదగరకు వచ్చి—

“నాయనా, నువ్వు యింకా పసివాడివి! చదువుకుంటూ ఆడుకోవలసిన వయస్సు. మేమే నీకోసం పనిచేస్తాం, నువ్వు పనిచేసేదేమిటి తండ్రీ!” అంటూ నిండు ప్రేమతో బుజ్జగించారు.

ఈ మాటలు వినగానే నాగులుకు తన నిజమైన తలిదండ్రులను కలుసుకొన్నానని రూఢి అయిపోయింది. ఆ నాటినుంచీ భక్తి శ్రద్ధలతో వాళ్ల ఆజ్ఞలు పాలిస్తూ చక్కగా చదువుకోసాగాడు.

కాని, నాగులు తనను ప్రేమతో పెంచి పెద్దచేసిన తోడేలుతల్లిని మాత్రం పూర్తిగా మరిచిపోలేకపోయాడు. ‘చీకటిరాత్రులలో ఊరివెలవల ఆడవిప్రాంతాలలో తిరుగుతూ అరిచే తోడేళ్ల గొంతు విన్నప్పుడల్లా అతడికి నిద్ర పట్టేదికాదు.

‘ఆ అరిచే తోడేళ్ళలో మా అమ్మకూడా ఉండేవుంటుంది!’ అని అనుకుంటూ, కన్నీళ్ళు పెట్టుకునేవాడు నాగులు.

శంకరయ్య

(వి నెడ రచన)

'చిలిపి' శంకరయ్య నన్ను
పిలిచిపోయి పీట వేసి
పప్పు ధప్పుళాలు మరియు
పడియాలు వంగవరుగు
వలురకముల పచ్చడులు
పులిహొర పచ్చిపులుసు
అవునెయ్యి అవకాయ
అన్నము మరి పాయసంబు
విరివిబన విస్తట్లో
తినిపించి తిరికగా
వినిపించె రేడియో !

ఇదీ సుఖం ఇన్నాళ్లకు
వదిలించి గుదిబండ
రాజు వాడి ఇంటివద్ద
రోజుగా చెలామణి,
ఉన్నవాడి సహవాసం
ఎన్నటికీ చెరుపు లేదు !

పాగ తాగుడుబోతు దనం,
ఎగవేసే బడికి 'జ్వరం'.
మంచివాణ్ణి ఇలా నేను
మూరిపోయినా నంటూ
తెల్లబోయి తేరిపార
ఎల్లరు చూచారు నన్ను !

కొన్నాళ్లకు గొడవ తీరి
శంకరయ్య అస్తి పోయి
కంకర రస్తాల వెంట
బాబుల జేబూలు కొట్టె
బాటసారి అయ్యాడు !

చీదరించి చివాట్లెయ్యు
తాత మాట తలపు కొచ్చి
మరొక ఊరు మరలిపోయి
మంచివాడ నయితి నేను !

వత్సరాలు గడిచె నిట్లు
ఉత్సాహం ఉడిగి వాడు
చదువు సంధ్యలు లేక
చపటబ్రతుకు బ్రతకలేక
కూలి నాలి దొరకమిచే
జోలి బట్టి తిరుగుచుండె !

చిన్నప్పుడు కష్టపడితే
అమ్మ నాన్న కబ్బురం
పెద్దప్పుడు కష్టపడితే
అలి విడ్డల కబ్బురం
ఎల్లప్పుడు కష్టపడితే
ఎవరికైన అబ్బురం !

—సుంకర రామమోహనరావు

బెస్తవాని భార్య

అనగనగనగా ఒక ఊరిలో ఒక బెస్తవాడు. వాడు చాలా మంచివాడు. ఐతే, వాడి పెళ్లాం మట్టుకు మూర్ఖురాలూ, అశపాతున్ను.

ఆ బెస్త దంపతులు ఒక పూరిగుడిసెలో కాపరం ఉండేవాళ్ళు. ఆ పూరిపాక బొత్తిగా శిథిలమైపోయి, పనికిరాని స్థితిలో వుంది. ఆ పూరిగుడిసె నేయించుకోవాలని వాళ్ళకు అశగా వుండేది. కాని, చేతిలో డబ్బేదీ!

ఒక రోజున బెస్తవాడు, మామూలు ప్రకారం చద్ది తిని, వల పట్టుకు సముద్రానికి ప్రయాణమయ్యాడు. వల వేశాడేకాని మిట్ట మధ్యాహ్నమయినా ఒక్క చేపకూడా పడలేదు. సాయంకాలమయింది. ఇక కొంపకు మరలిపోదామా అనుకొని వాడు నిశ్చయించుకొన్నంతలో, ఉన్నట్టే వుండి వల కదిలినట్టయింది. ఐతే, లాగటానికి వీలు

లేనంత బరువుగా వున్నది. ఎలాగో చచ్చి చెడి, వాడు వలను ఇవతలికి లాగాడు.

చూడగా, ఒక బ్రహ్మాండమైన సొరచేప కనిపించింది! బెస్తవాడి సంతోషానికి అంతు లేక పోయింది. ఆ సొరచేప మానవ భాషలో 'ఓయీ జాలరీ!—నేను నిజమైన చేపనుకాను. రాజకుమారుడను. ఒకానొక పిశాచి మంత్రించి నన్ను ఇలా మార్చి వేసింది. నన్ను పట్టితే నీకేమి ఉపయోగం? కనుక, వదిలెయ్యి' అని వేడుకొన్నది.

చేప ఇలా మాటాడటం బెస్తవాడికి అశ్చర్యం కలిగించింది. మళ్లీ దానిని నీళ్లలోకి వదిలేసి బెస్తవాడు ఆ రోజున ఉత్తచేతులు ఊపుకొంటూ ఇంటికి చేరుకొన్నాడు.

ఇంటికి వెళ్ళగానే 'ఇవాళ ఏమి పడలేదా?' అని అడిగింది భార్య.

వాడు జరిగిన సంగతి అంతా చెప్పాడు.
'మరి, అతగాడు రాజకుమారుడంటున్నావే? అతనిని ఏమీ కోరలేదా?' అని ప్రశ్నించింది వాడి భార్య.

'లేదు' అన్నాడు బెస్తవాడు.

'చ. బుద్ధిహీనుడా! రాజకుమారుడని తెలిసినప్పుడు ఏమీ కోరుకోకుండా ఉత్తనే వదిలివేస్తారా ఎవళ్ళయినా? పో. మళ్ళీ వెళ్లి, మన పూరిగుడిసెను కొత్త ఇంటిగా మార్చుమని కోరుకోనిరా' అన్నది.

ఈ మాటకు వాడు 'ఆ చేప పోనే పోయింది. ఇప్పుడు తిరుగా అది నా కెక్కడ దొరుకుతుంది?' అని ననిగాడు.

'అ-ఏమిటీ! ఇదిపరకు యెక్కడ కూర్చున్నావే, సరిగా అక్కడికే పోయి, ఆ చేపను పిలు. అంతగా నీకు అడగటానికి సంశయమయితే, నేను అడిగానని నా పేరు చెప్పు...' అంటూ, బలవంతపెట్టే దామె. పోరు పడలేక వాడు సముద్రతీరానికి మళ్ళీ బయలుదేరాడు.

ఒడ్డున నిలబడి, 'ఓ సారచేపా!' అని అరిచాడు. వెంటనే ఆ చేప నీటిలోపలి నుండి తల పైకెత్తి, 'ఏమి నాయనా, ఇలా వచ్చావు?' అని ఆప్యాయంగా అడిగింది.

బెస్తవాడు భయపడుతూనే, 'చేపా! చేపా!!—నా భార్య నన్ను పంపితే మళ్ళీ వచ్చాను. మా పాత ఇంటిని కొత్త ఇల్లుగా మార్చిపెట్టమని నిన్ను కోరడంకోసం ఆమె నన్ను పంపించింది' అన్నాడు.

'ఒక. ఈపాటిదానికే మళ్ళీ వచ్చావా పాపం. సరేలే. అలానే చేస్తాలే' అనిచెప్పి, బుడుంగున మునిగిపోయింది ఆ సారచేప.

బెస్తవాడు ఇంటిముఖం వట్టాడు. వాడు బెస్తగూడెం వచ్చి చేరుకొన్నాడు. తన పూరి పాక ఉండే చోటున ఒక కొత్త మందిరం కంటబడింది! ఆ కొత్త మందిరంలో పైన నిలబడి వాడి భార్య కేకవేసింది: 'రండి, రండి! ఇటువైపు మెట్లెక్కి మేడపైకి

రండి!!' అని ఆమె సంతోషంగా పిలిచే సరికి వాడు ఆశ్చర్యపడుతూ పైకివెళ్లాడు.

ఆమె భర్తకు ఆకొత్త ఇల్లంతా చూపించి, 'చూచారా మరి, మన ఇల్లు ఎలా మారి పోయిందో?' అంటూ, తన ప్రజ్ఞను వెల్లడించింది. ఇదంతా తన భార్య తెలివితేటలవల్ల కదా జరిగిందని వాడు మురిసిపోయాడు.

పదిహేను రోజులపాటు ఆ దంపతులకు చెప్పలేని ఆనందంతో గడిచి పోయింది. తరువాత మళ్ళీ ఒకనాడు వాడి భార్య ఇలా అన్నది: 'ఏమండీ, ఇప్పుడి ఇల్లు బాగానే వుంది. కాని, చుట్టం పక్కం వస్తే సరిపోయేటట్టుగా లేదు. పైగా, మనకి పిల్లా జెల్లా బయలుదేరారంటే ఆసలే చాలాదు. ముందు ముందు మనం చాలా బాధపడవలసి వస్తుంది. అదీగాక, ఇంటికి తగిన పెరడు లేదు. మళ్ళీ చేపవడ్డకు వెళ్లి, ఇంతకంటే పెద్ద మిడ్డెయిల్లా కావాలనీ, తగినంత పెరడుకూడా కావాలనీ కోరుకొని రండి!' అన్నది.

భార్య పొరు పడలేక, బెస్తవాడు మళ్లా సముద్రతీరానికి పోయి, చేపను పిలిచాడు. సొరచేప పైకి వచ్చింది. 'ఏమిటి సంగతి?' అని అడిగింది. వాడు దానితో 'చేపా, చేపా!-ఇప్పుడున్న ఇల్లు యిరుకుగా

వుందట. ఇంతకంటే పెద్ద ఇల్లా, దానికి తగిన పెరడూకోరుకోమని పంపించింది నా భార్య' అని చెప్పాడు.

'అలాగే అవుతుందిలే' అని చెప్పి, సారచేప నీటిలో మునిగిపోయింది.

బెస్తవాడు ఇంటికి పోయి చూస్తే, తన చిన్న మందిరం పోయి, దానికి బదులుగా ఒక పెద్ద మేడ, చుట్టూ చక్కని తోటా తయారైవున్నాయి.

ఈవిధంగా మరి కొన్నాళ్ళు సుఖంగానే గడిచింది. తరువాత మళ్ళీ ఒకనాడు, బెస్తవాడి భార్య 'ఏమండీ, ఇంత అందమైన ఇంట్లో నేను మామూలు సంసారిలాగా

ఉండటం ఏమీ బాగాలేదు. నే నొక రాణి నైతే, ఈ భవనం ఎంత కలకలలాడుతూ ఉంటుందోకదా! మీరు పోయి, చేపతో చెప్పండి!' అన్నది.

బెస్తవాడు అందుకు 'ఓసీ—తప్పి లేకుండా మళ్ళీ పోయి, లేని పోని కోరికలన్నీ కోరితే ఆ చేపకు కోపం రాదా?' అంటూ, ఎన్నేవిధాల భార్యకు నచ్చచెప్పాడు. 'ఈ ఒక్కసారిమాత్రం పోయి అడగండి' అని ఆమె గట్టిగా పట్టుపట్టింది.

'ఏమైనాకానీ, నే వెళ్ళేదిలేదు' అని కచ్చితంగా చెప్పాడు బెస్తవాడు.

'సరే. మీరు వెళ్లకపోతే నేనే పోయి చేపను స్వయంగా కొరుకొంటాను' అంటూ బయలుదేరి పోబోయింది. 'గత్యంతరం లేదురా దేవుడా!' అనుకొని, వాడు మళ్ళీ పోయి సముద్రతీరం చేరుకొన్నాడు.

చేరుకొని, పిలిచి పిలవగానే చేప వచ్చి, 'ఎందుకు నాయనా యిలా వచ్చావు?' అని అప్యాయంగా అడిగింది.

అందుకు భయంతో వణికిపోతూ వాడు 'చేపా, చేపా! తనొక రాణి అవాలని నా భార్య కొరుకురమ్మంది...' అన్నాడు.

'ఒక. ఈపాటిదానికేనా ఇంత శ్రమపడి వచ్చావు? సరేలే, వెళ్లు. నీ భార్య రాణి

అవుతుందిలే' అని చెప్పి, సొరచేప
నీటిలో మునిగి మాయమైంది.

బెస్తవాడు వెళ్ళేసరికి, తన మామూలు
మేడ ఉండేచోట ఒక దివ్యమైన రాజ
భవనం ఆకస్మాత్తుగా వెలిసింది.

ఆ భవనం నిండుగా పరిచారకులు
మనులుతూవున్నారు. భవనానికిగల సింహ
ద్వారం బ్రహ్మాండంగా ఉన్నది. సిపాయిలు
విచ్చుకత్తులతో పహరా ఇస్తున్నారు!

బెస్తవాడు ద్వారంపద్ద నిలబడి తెల్లబోయి
చూస్తూవుండగా, పరిచారకులు 'జయం
జయం మహారాజా!' అంటూ వచ్చి, వాడిని
గౌరవంగా లోపలికి తీసుకపోయారు.

లోపలికి పోయిచూస్తే—అక్కడ ఒక
మహాసభ సమావేశమైవుంది. ఆ మహా
సభలో గొప్ప గొప్పవారందరూ కూర్చొని
వున్నారు. సభ మధ్యని స్వర్ణసింహాసనం
పైన బెస్తవాడి భార్య అసీనురాలైవుంది.

చెలికత్తెలు నిలబడి పెద్ద పెద్ద వినన
కర్రలతో ఆమెకు విసురుతూవున్నారు.

ఇవన్నీ చూచినతరువాత బెస్తవాడు
తన భార్యతో 'సరే, ఇప్పటికీ నీవు కోరు
కొన్న కోరికలన్నీ పూర్తిగా నెరవేరినైకద.
సమస్తమైన వైభవాలూ అనుభవించావుకద.
ఇంకేమీ కోరికలు మిగలలేదుకద!' అన్నాడు విసుగుతో.

అందుకామె 'ఏమి తీరిపోయినై నా కోరికలు! ఈ ఒక్క భూలోకంలో ఒక చిన్న రాణినైతే సరిపోతుందా? ఆకాశం మీదనుండే సూర్య చంద్రులకు రాణిని ఐనప్పుడుకదా నా సరదా తీరేది?' అంటూ భర్తను వేగిరపెట్టింది.

ఈ మాటలకు బెస్తవాడు చాలా విచారించాడు. 'వద్దుసుమా. నీకు యిలాటి గొంతెమ్మ కోరికలు తగవు సుమా!' అని అనేకవిధాల బోధచేశాడు. కాని, వాడి గయ్యాళి పెళ్ళాం మంకుపట్టు పట్టి కూర్చుంది. చేసేది లేక బెస్తవాడు 'సరే, నీ కర్మ ఎలా అయితే అలా అవుతుంది' అను కొంటూ మళ్ళీ బయలుదేరాడు.

సముద్రతీరం చేరుకొని మళ్ళీ చేపను పిలిచాడు. చేప ఇ ప త లి కి వచ్చి 'ఏం నాయనా, ఇలా వచ్చావు?' అని అడిగింది. 'చేపా, చేపా!—నా భార్యకు భూలోకంలో

రాణి కావటంతో తృప్తిలేదట. ఆకాశాన వుండే సూర్య చంద్రులకు రాణిని కావాలి అని కోరుతున్నది' అన్నాడు.

అందుకు సారచేప 'ఒకే. ఈపాటి దానికే పని కట్టుకొని వచ్చావా? సరేలే. నీ భార్య కోరిక నెరవేరుతుంది. ఐతే, ఈ జన్మలోమాత్రం కాదు. కనుక ముందు ఇప్పుడు—తన కోరికలను మానుకొని, పరోపకారం చేయమని నీ భార్యతో చెప్పు...' అంటూ చేప బుడుంగున నీటిలో మునిగి పోయింది.

బెస్తవాడు ఇంటికి చేరుకొనేసరికి...దివ్య భవనం లేదు, పరిచారకులూ లేరు, సింహాసనంలో రాణి లేదు. అచోటున శిథిలావస్థలో వుండే తన పూర్వకాలపు పూరిపాక—మళ్ళీ ప్రత్యక్షమయింది! లోపలికిపోయి చూడగా, కన్నీరు మున్నీరుగా ఏడుస్తూ వున్న వాడి భార్య కంటబడింది!

గుణమణి

రెండుపందల సంవత్సరాలకు పూర్వం మైనూరు ప్రాంతంలో 'నిజగల్లు' అని ఒక చిన్న రాజ్యం ఉండేది. ఆ రాజ్యానికి ప్రభువు రామరస నాయకుడు. ఆయన గొప్ప వీరుడు, మంచి మనస్సు కలవాడున్నాడు. పట్టపురాణి పేరు 'లకుమవ్వ'.

రాజు సమస్తమైన వైభవాలతోను తులతూగుతూ ఉండేవాడు. కాని, ఒక్కటే లోపం. పెళ్లి అయి పదేళ్ళయినా, సంతతి కలగలేదు. రాజు చేయని పూజలు లేవు. రాణి నోచని నోములు లేవు. ఎంత చేసినా, ఫలితం లేకపోయింది.

లకుమవ్వ మనస్సు చాలా కించపడింది. ఏమీ?—రాజ్యమన్న తరువాత యువరాజు ఉండాలి కదా! ఉన్నప్పుడే పరిపాలన సవ్యంగా సాగిపోతుంది. లేకుంటే అంతా అరాచకమే. కనుక, ఆమె తీవ్రమైన ఆలోచనలో పడింది. ఆలోచించగా ఆలోచించగా

ఆమెకు ఒక చక్కటి ఉపాయం తట్టింది. వెంటనే ఆమె, తనకు దగ్గర బంధువైన ఒక సుందరికి కబురుపంపి రప్పించి, తనకు సహచారిణిగా పెట్టుకొన్నది. ఆమె చక్కని చుక్క, మగుణాల రాణి. పేరు 'గిరిజవ్వ'.

ఈ గిరిజవ్వను గురించి పట్టపురాణి లకుమవ్వ భర్తకు ఎంతగానో చెప్పి, ఆమెను పరిణయమాడవలసిందని కోరింది. మొదట, రాజు ఈ సలహాకు ఇష్టపడలేదు కాని, లకుమవ్వ పదే పదే వేడుకోగా, ఎలా అయితేనేం, గిరిజవ్వను రాణిగా చేసుకోవటానికి సమ్మతించాడు.

గిరిజవ్వను రాజు పెళ్ళిచేసుకోవటంతో లకుమవ్వ సంకల్పం చాలవరకు నెరవేరింది. అయితే గిరిజవ్వకు పెళ్ళికావటంతోనే ఆమె తల్లి, లేనిపోని పెత్తనం కల్పించుకోసాగింది. 'లకుమవ్వ మాట చెల్ల

రాజు, రాజ్యంలోని ప్రజా, అందరికంటే ముఖ్యంగా లకుమవ్వా, చెప్పలేని సంతోషం పొందారు, ఉత్సవాలు చేశారు.

ఇదిలా వుండగా—

గిరిజవ్వుకు కస్తూరినాయకుడు అని ఒక తమ్ముడు ఉన్నాడు. వాడేక దుష్టుడు. పైగా, పరమమూర్ఖుడు. వాడికి చెడ్డవాళ్లతో స్నేహం. గిరిజకు ఎప్పుడైతే పెళ్ళి బండ్, నాటినుంచి వాడూ కోటలోనే ఉంటూ వచ్చాడు. ఇందుకు తోడు, రాణిగారి తమ్ముడైనందుకు ఆస్థానంలో మంచి పదవి, అధికారంకూడా లభించినై.

నీయకు. నీపైనే రాజుకు ఎక్కువ ఇష్టం. కనుక, ఆమెపైన అధికారం చేలాయించి, నీ పంతం నెగ్గించుకొంటూవుండు' అంటూ దుర్బోధలు చేస్తూవచ్చింది.

తల్లి ఎంతగా సూరిపోసినా, ఉత్తము రాలైన గిరిజవ్వులో ఏమీ మార్పు రాలేదు. ఆమె, తనను చేరదీసి, రాణిగా చేసి నందుకు పట్టపురాణిపట్ల కృతజ్ఞత చూపిందే కాని, ఆక్కసు తృప్తికరించటానికి ఎంత మాత్రమూ వప్పుకోలేదు. ఇది ఆమె తల్లికి కష్టమే అనిపించింది.

ఏమైతేనేం, అదృష్టం వండి, రెండేళ్ళ కల్లా గిరిజవ్వుకు ఒక మగశిశువు కలిగాడు.

అయితే—ఒకనాడు అకస్మాత్తుగా శత్రు సైనికులు కోటలోకి వచ్చేశారు. దీనికి కారకుడెవడు? కస్తూరినాయకుడే! వాడు శత్రువులతో కూడి, వాళ్ల సాయంతో బావ మరిదిని తొలగించి, నిజగల్లు సింహాసనం తనే ఆక్రమించాలని ఆశించాడు. మనసు లోపల ఈ ఆశ పెట్టుకొని, పైకిమాత్రం బావమరిదితో యెంతో ఇష్టాగోష్ఠిగా నమ్మకంగా ఉంటున్నాడు. కస్తూరినాయకుని నమ్మి, వానిని సేనానాయకునిగా నియమించాడు రాజు.

సేనాని పదవి రావటంతో కస్తూరినాయకునికి పరిస్థితులు మరీ అనుకూలంగా

అమరిపోయినై. శత్రువర్గానికి చెందిన పొరుగురాజులతో కుట్రచేసి, కస్తూరినాయకుడు 'ఫలానా రోజున రాత్రివేళ దాడివెడలించండి. నేను కోట ద్వారాలు తెరిచివుంచే ఏర్పాటు చేస్తాను!' అని చెప్పాడు.

కస్తూరినాయకుడు చెప్పినట్లుగానే, రాత్రి సమయాన శత్రు దళాధిపతి సులువుగా కోటలో చొరబడ్డాడు. కవచియైన కస్తూరినాయకుడు శత్రువులతో యుద్ధంచేస్తున్నట్లు నటించాడు. కాని త్వరలోనే వాడు చేసిన కుట్ర వెల్లడైపోయింది. పాపం, ఆ యుద్ధంలో రామరసనాయకుడు విరమరణం పొందాడు. నిజగల్లురాజ్యం శత్రువుల పశమయిపోయింది.

కస్తూరినాయకుడు తనను నిజగల్లు రాజుగా చేయమని శత్రురాజును కోరబోయాడు. ఐతే అప్పుడు, గిరిజవ్వుయొక్క సౌందర్యం చూచిన ఆ దళాధిపతి ఒక కొత్త షరతు పెట్టాడు—'గిరిజవ్వు నన్ను పెళ్ళాడితే, అమెకు పుట్టే బిడ్డను రాజుగా చేసి, నిన్ను ప్రతినిధిగా ఏర్పరుస్తాను'-అని. 'లేకుంటే, నీకూ లేదు, అమెకూ లేదు' అని బెదిరించాడుకూడాను.

చేసేదిలేక, అప్పటికి 'సరే' అని తలచుకున్నాడు కస్తూరినాయకుడు. పోయి, గిరి

జవ్వు పుద్దేశం తెలుసుకుందామని ఇద్దరూ కలిసి, అమెవద్దకు వెళ్ళారు. దళాధిపతి తన ఉద్దేశం అమెకు చెప్పి, జవాబు కోరాడు. 'మా తమ్ముడు పప్పుకొంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు' అన్నదామె.

ఏమీ సంశయించకుండా వెంటనే, కస్తూరినాయకుడు 'నాకు సమ్మతమే. సమ్మతించక విధిలేదు' అన్నాడు.

అప్పుడామె ఒకేఒక కోరిక కోరుకొన్నది—'మా కులాచారంప్రకారం, పెళ్ళికి ముందు నేనూ, నా తమ్ముడూ ఊరేగింపు చేసి రావాలి' అన్నది. ఈ వింతకోరికకు అక్కడ అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. దళపతి

'సరే' సన్నాడు. ఊరేగింపు జరగటానికి తగిన ఏర్పాట్లు చేశారు.

ఈ సంగతి అంతా తెలిసిన లకుమవ్వ వచ్చి 'దళాధిపతిని పెళ్ళాడవద్దునుమా' అని హితవు చెప్పబోయింది. కాని, గిరిజవ్వ చెవిని పెట్టలేదు. అలా మాట మన్నించక పోవటం అక్కయందు భక్తి లేకకాదు, ఒక గొప్ప ఉద్దేశం నెరవేర్చేటందుకే. ఊరేగింపు సమయాన గిరిజవ్వ తన బిడ్డను అక్కగారయిన లకుమవ్వకు వప్పగింత పెట్టి, 'అక్కా!—ఈ బిడ్డ నీది ...!' అంటూ ఆఖరుమాటలు చెప్పి, తనమానాన తను వెళ్ళింది.

గిరిజవ్వ కోరికప్రకారం గొప్ప ఊరేగింపు సాగింది — ఒకపక్కనుంచి కస్తూరినాయకునిది, మరోపక్కనుంచి గిరిజవ్వది. కట్ట కడపట, నిజగల్లు నగరమధ్యమందు గల ఎత్తయిన బండరాయిపైన ఇద్దరూ కలుసుకొన్నారు. అక్కడ గిరిజవ్వ, తమ్ముడికి

హారతి ఇచ్చి, 'తమ్ముడూ!—నీవల్లకదా, నాకు ఇంతటి మహాపదవి వచ్చింది!' అనేసరికి, వాడు నిజమేనని పొంగిపోయాడు.

మరుక్షణమందే అమె శక్తిరూపంతాల్చి, ఉగ్రురాలై, 'ద్రోహ!—నావల్ల, నావెంట వచ్చిన నీవల్ల రామరసనాయకుని యిల్లు కూలిపోయింది. మన ఇద్దరివల్లా రెండు వంశాలకూ—అటు ఏడుతరాలా ఇటు ఏడు తరాలా తీరని అవకీర్తి వచ్చింది. మన వంటి మహాపాపులు ఇంకా జీవించి వుండటం తల్లిజన భూమాతకు భారం!!' అంటూ, అవేశంతో తమ్ముడిని కొగలించుకొని, ఎత్తయిన ఆ శిఖరంమీదినించి కిందికి దూకేసింది!!!

పడిపడటంతోనే మారుమాట లేకుండా ఆ రెండు ప్రాణాలూ ఈ లోకం విడిచి పోయినై. గుణమణి, పూజ్యురాలు అని పేరు పొందిన గిరిజవ్వ బలితయిన ఆ చోటున ఒక గ్రామం వెలసి, నేటికీ నిలిచివున్నది.

అట్ట మీ ది బొమ్మ

మూయజూదంలో ఓడిపోయిన పాండవులను దుర్యోధనుడు అడవులకు వెళ్ళ గొట్టనట్టు లోగడనే తెలుసుకొనివున్నాముకద. పాండవులు అరణ్యవాసానికి బయలుదేరేముందుగా ద్వైతసనంలో కొన్నాళ్ళుండి, తరువాత దూరాన వుండే 'కామ్యక' వనానికి చేరుకొన్నారు.

వనవాసమూ, అజ్ఞాతవాసమూ పూర్తిఅయిన తరువాత, దుష్టుడైన దుర్యోధనుడితో తమకు ఎలానూ యుద్ధం వస్తుందని బాగా తెలుసు అర్జునుడికి. అందుకోసమని, యుద్ధంలో జయించేటందుకు తగిన దివ్యాస్త్రాలను పొందాలని, అతడు తపస్సు ప్రారంభించాడు.

ఇంద్రకిలవర్చితంలో అర్జునుడు ఈశ్వరునిగురించి ఘోరతపస్సు చేయగా పార్వతితోసహా ఈశ్వరుడు, కిరాతవేషంలో వచ్చి అర్జునుని తపోదీక్షను పరీక్షింపసాగాడు.

ఈ పరీక్షకుగాను 'మూకుండు' అనే రాక్షసుడు ఒక అడవి పందిరూపంలో వచ్చి అర్జునుడి తపస్సు భగ్నంచేయబోయాడు. అర్జునుడు దానిని ఒకే బాణంతో కొట్టాడు. అదే సమయాన కిరాతుడుకూడా బాణంవేశాడు. అప్పుడు 'ఈ పందిని నేను చంపానంటే నేను చంపా'నని వారిద్దరిమధ్యనీ పేచీవచ్చింది. కిరాతుడికి అర్జునుడికి గొప్పయుద్ధం జరిగింది. శివార్జునుల యుద్ధం అంటే వేరే చెప్పే దెమిటి? మూడులోకాలూ డద్దరిల్లిపోయినై. బాణాలవర్షం కురియసాగింది.

చాలాసేపు యుద్ధం జరిగినతరువాత, చివరకు కిరాతుడు అర్జునుని గాండివానికి గల 'నారి'ని తన బాణంతో కొట్టి తేంపివేశాడు.

ఇదిచూచి అర్జునుడికి పట్టరాని ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఏమీ! ఈ విధంగా తన గాండివాన్ని ఛేదించగలిగినవాడు ఈశ్వరుడు ఒక్కడే. వెంటనే చిరునవ్వు నవ్వుతూ నించున్న ఈశ్వరుని గుర్తించాడు అర్జునుడు. సమస్కరించాడు.

పైగా, అర్జునుడు శివలింగాన్ని స్థాపించి, దానికి పూజించిన పుష్పాలన్నీ ఆ కిరాతకుని తలపైన స్పష్టంగా కనిపించినై. అందుచేత, ఆయన తప్పక ఈశ్వరుడే అన్న సంగతి అర్జునుడికి రూఢిబిటోయింది. అర్జునుడి తపస్సుకు మెచ్చి, ఈశ్వరుడు తన పాశుపతాస్త్రం అనుగ్రహించి, అదృశ్యమయ్యాడు.

పోటోవ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1954 జూలై సంచికలో ప్రకటింపబడే పోటోలకు నమూనాలు

★ పై పోటోలకు సరిపస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.

★ మే 7-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పొస్తుకార్డుపైన వ్రాసి. ఈ అడ్రసుకు పంపాలి:—చందమామ పోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

గ మ ని క

ఇంతవరకూ ఈ పోటీస్థితికల పోటీలో నెగ్గినవారి పేరు ఒక నెలముందుగా ప్రకటిస్తూ వచ్చాము. ఇటువైన, పాఠకుల సౌకర్యంకోసమని ఒక చిన్న మార్పు చేస్తున్నాము. అది ఏమిటంటే—బహుమతి పొందినవాని పేరు, పోటీలూకూడా ఒకేసారి ప్రకటింపదలిచాము. ఉదాహరణకు—జూన్ నెల ఫలితాలను పోటీలతోనూ జూన్ నెలలోనే ప్రకటిస్తాము. బహుమతి మొత్తం రు. 10/-లు. జూన్ నెల సంచిక వెలువడిన తరువాత పంపబడుతుంది.

అన్ని గవ్వత్తులే

కృష్ణానదికి ఒడ్డునే ఒక చక్కటి ఇల్లుంది. ఆ ఇల్లు అట్టే పెద్దదికాదు కాని, అందంగా పొందికగా ఇమిడికగా చూడ ముచ్చటగా వుంటుంది. అందులో నివసించే దంపతులకు ఒక సారి కవలలు కలిగారు. ఇద్దరూ మగ శిశువులే.

కవలలు పుట్టిన కొద్ది రోజులకే ఇంటి యజమాని కాలంచేశాడు. అందుచేత, ఇంటి పెత్తనమంతా ఇల్లాలు ఐన కృష్ణవేణి మీదనే పడింది. ఏదో ఇంత కలిగినవాళ్ళు గనుక, కాలక్షేపానికి లోటు లేకపోయింది. కాని, కృష్ణవేణికి వయసు మీరినకొద్దీ సంసారం ఈడుకొని చక్కబెట్టుకురావటం కష్టంగాతోచింది.

పోతే, కవలల సంగతి చెప్పేదేమిటి? అచ్చమచ్చ ఒక్క మూసలో పోసిన కుందనపు బొమ్మలలాగా వున్నారు. వాళ్ళకు తలిదండ్రులు రామూ, లక్ష్మణ అని పేర్లు

పెట్టారు. ఐతే, రూపానికి కవలలిద్దరూ ఒక్కటేకాని, వాళ్ళు పెరిగి పెద్ద అయిన కొద్దీ గుణాలలో మాత్రం ఎంతగానో తేడా కనిపిస్తూ వచ్చింది.

పెద్దవాడు రామూ సోమరీ, దుష్ట స్వభావం కలవాడున్నా. తమ్ముడు లక్ష్మణ జనముద్దుగా ఉండి, నలుగురిలోనూ తలలో నాలుకగా మనులుకొంటూ ఉండేవాడు. ఇదీ ఇద్దరికీ భేదం.

రాసురాసు రామూ దుండగీడుగా తయారయ్యాడు. వాడు, తోడపుట్టిన తమ్ముడినే నానాతిప్పలూ పెట్టేవాడు. ఐనా, లక్ష్మణకు మట్టుకు అన్నగారంటే ఎంతో భక్తి.

రామూ పన్నెండేళ్ల వాడయ్యాడు. ఒక నాడు తమ్ముడితో కయ్యమాడి, వాడిని చితకకొట్టాడు. బలాధ్యుడు కావటంచేత, లక్ష్మణను ఇంటినుండి గెంటివేయటానికి కూడా సాహసించాడు.

తల్లి చూస్తూ బాధపడటం తప్ప, పెద్ద వాడిని ఏమీ అనలేకపోయింది. 'అమ్మా! సీవేమీ బాధపడకు, రోజులు ఎప్పుడూ ఇలానే ఉండవు. మంచికాలం రాకపోదు' అంటూ తల్లిని ఊరడించి ఆమె దీవన పొంది వెళ్ళిపోయాడు లక్ష్మణ.

దుండగీడు రామూకు మరి కొద్ది రోజులకే పెళ్లి అయింది. ఆ వచ్చిన పిల్ల గయ్యాళిగంప. పైగా మూర్ఖురాలు. అత్తకూ కోడలికి మధ్య క్షణమైనా పడేదికాదు. ఇంటికి పెద్దవాడైన రామూ పెళ్ళాం ఎంత చెబితే అంత. వాడు కొమ్ములివ్వటంచేత, ఆ ఊత చూచుకొని, వాడి భార్య కృష్ణవేణిని

యమయాతనలు పెట్టసాగింది. కొత్తగా వచ్చిన కోడలిది అడింది అటా, పాడింది పాటా కావటం కృష్ణవేణి ఎంతమాత్రం సహించలేకపోయింది. అందుచేత, ఇద్దరి మధ్యా అరకొరలు మరి పెచ్చు పెరిగినై.

చివరకు చేసేదిలేక, రామూ భార్య మాట విని, తన తల్లినే వెళ్ళగొట్టడం జరిగింది. 'పెద్ద బ్రతుకు బ్రతికి ఇటువంటి స్థితికి వచ్చానుకదా' అని అనేక విధాల చింతించింది కృష్ణవేణి. ఈ వేదనతోనే ఆమె కృంగి కృశించిపోతూ, ఇల్లూ వాకిలీ లేకుండా విధులలోనే తిరుగులాడ వలసిన గతి ఏర్పడింది.

* * *

ఇల్లు విడిచిపోయిన లక్ష్మణ, కాళ్ళు ఎక్కడికి తీసుకపోతే అక్కడికల్లా తిరిగాడు. ఆఖరుకు ఒక అడవిలో ఒక దుండగీడుల ముఠావాళ్ళు వానికి తారసపడ్డారు. వాళ్ళు లక్ష్మణను తమ నాయకునిగా ఉండమని కోరారు. సరే, ఇదీ దైవాజ్ఞగానే భావించి, వాడు ముఠాకు నాయకుడైనాడు. ఐతే, వాడి మంచితనంమాత్రం పోలేదు.

ఇలా వాళ్ళకు నాయకుడు అవటంలో లక్ష్మణకు మనసులో ఒక పుద్దెగంకూడా పున్నది. ఈ ముఠావాళ్ళచేత కొన్ని పనులు

చేయించి, అన్నను దారికి తీసుకరావచ్చు
కదా అని వాడి తలంపు.

ఇప్పుడు లక్ష్మణకు మంచి అవకాశం
చిక్కింది. అంగబలం చేకూరింది. స్థావరం
చిక్కింది. గుండెనిబ్బరం కలిగింది. ఎప్పుటి
కప్పుడు ఇంటి విషయాలన్ని తన ముఠా
ద్వారా తెలుసుకొంటూనే వున్నాడు.
క్రమంగా తల్లికి పట్టిన గతి తెలియ
పచ్చింది. తెలియగానే లక్ష్మణ ఆమెను
తన వద్దకు రప్పించుకొని, అడవిలో ఒక
చోట సదుపాయమైన బస ఏర్పరిచాడు.

లక్ష్మణ వదినెగారు అక్కడ ఇంటిలో
సర్వాధికారి. అయివున్నదాయె. అన్నగారు
రామూ ఆమె మాటకు అడుగుదాటని
బానిసగా తయారయ్యాడు. ఈ పరిస్థితు
లలో, దంపతుల మధ్యని ఒక తంపి
పెట్టితేకాని వాళ్ల తెగులు కుదరదని నిశ్చ
యించాడు. అయితే, అన్నగారికి ఎట్టి అప
కారమూ జరగటం లక్ష్మణకు ఇష్టంలేదు.
అన్నను బాధించని విధంగానే బుద్ధి
చెప్పాలని వాడు నిశ్చయించుకొన్నాడు.

ముఠాలోని దుండగీళ్ళు సామాన్యులు
కారు. అతి చతురులు. ముందుగా లక్ష్మణ,
వాళ్లను తన ఇంటికి పంపించి పెరటిలోని
ఆవును తన బసకు రప్పించుకొన్నాడు.

ఈ ఆవుపాలను ప్రత్యేకించి తన తల్లికోసమే
వినియోగించటానికి ఏర్పాటు చేశాడు.

అక్కడ మరునాడు—పెరటిలో ఆవు
కనిపించకపోవటంతో రామూ భార్యను
నిలదీసి అడిగాడు. ఆమె తెల్లబోయింది.
ఇద్దరి మధ్యనీ కలహం వుట్టింది. 'నేను
ఏ పాపం ఎరుగ'నంటుంది ఆమె. 'ఇంట్లో
ఉన్నదానివి నీకు తెలియకపోవడం ఏమిటి?'
అని అంటూ, రామూ పెళ్ళాన్ని మెత్తగా
తన్నాడు.

లక్ష్మణకు ఎప్పుడో తెలుసు, అంతా ఇలా
జరుగుతుందని. సరిగా లక్ష్మణ అనుకొన్నట్టే
జరిగింది ఇప్పుడు. వాడు ఇంతటితో

ఊరుకోలేదు. తరువాత మరి ఒక చిత్రం జరిగింది. ముఠావాళ్ళు రామూ ఇంటి ఇరుగుపొరుగుల ఇళ్ళల్లోకి సమయం కని పెట్టి దూరి, మంచిమంచి విలువైన చీరలు దొంగిలించి తెచ్చేవారు.

ఇవన్నీ వాళ్ళు రామూ భార్యవద్దకు పట్టుకపోయి, తన భర్త పంపాడని చెప్పి, అమెకు ఇస్తూవచ్చారు.

పరమ మూర్ఖురాలైన రామూ భార్య నిజమే ననుకొని, అవన్నీ సంతోషంతో పుచ్చుకొని దాచుకొనేది. పైగా, సంతోషం పట్టలేక, పనికట్టుకొని ఇరుగు పొరుగు లందరినీ పిలిచి, 'మాచావమ్మా, మా

ఆయన ఎటువంటి చీరలు పంపించారో!' అంటూ, ఆ చీరలన్నీ అందరకూ చూపటం ప్రారంభించింది.

ఆడవాళ్ళందరూ తమ తమ భర్తలతో ఈ సంగతి చెప్పారు. కొద్ది రోజులకల్లా— ఆడవాళ్ల చీరలన్నీ ఫలానా రామూ దొంగి లించి తన భార్యకు ఇస్తున్నాడని ఊరిలో పెద్ద గోల బయలుదేరింది.

'కావాలంటే, దొంగసాములన్నీ రామూ ఇంటిలో దొరుకుతై. రండి చూదాం!' అంటూ, ఒకనాడు గ్రామ స్థులందరూ బయలుదేరారు.

గ్రామస్థులు అంతమందీ ఒక్కసారిగా వెళ్ళేసరికి, రామూ వాళ్ళను శక్తికొద్దీ అటకా యించాడు. 'నువ్వు దొంగవు. గజదొంగవు. కాకుంటే మమ్మల్ని ఎందుకు పొనియ్యవు?' అని వాళ్ళు గదమాయించారు.

అప్పుడు పొరుషంతో రామూ 'అయితే చూచుకోండి!' అంటూ కోపంకొద్దీ ఇంటో పెట్టెలూ, మూటలూ గబగబ ఇవతలకు విసిరి పారవేశాడు.

'రండ్రా! రండ్రా!!' అని ఒకరినొకరు పలకరించుకొంటూ, గ్రామస్థులు రామూ ఇంటిలోపల దూరి అన్నీ పరీక్షచేశారు. అక్కడ అందరకూ అశ్చర్యం తోచేటట్టుగా,

చందమామ

వాళ్ళ వాళ్ళ చీరలన్నీ ఆ యింటిలోవున్న పెట్టెల్లో దొరికిపోయినై.

స్పష్టంగా కంటికి కనిపిస్తూవుండగా లేదనటం ఎలా? 'నేను కాదు' అని రామూ అంటే మాత్రం ఎవరు నమ్ముతారు? గ్రామస్థులకు మనస్సు ఉడికిపోయింది. కోపం పట్టలేక, రామూను పట్టి, కట్టి, పచ్చడి అయేలాగా చితుకకొట్టారు. రామూ పచ్చిదొంగ, వాడిని కనిపెట్టవుండాలి అని ఊరిలో వాడు పడిపోయింది!

ఇలా చావుచెబ్బులు తిన్న రామూకు ఇదేమీ అర్థంకాలేదు. ఇదంతా గయ్యాళి ఐన తనభార్య చేసిన మోసమే అని తలచి, గబగబ ఇంట్లోకి పోయి పెళ్ళాన్ని సున్నం లోకి ఎముక లేకుండా తన్ని వదిలాడు.

'ఎమిటి ఈ కుట్ర అంతా?' అని రామూ భార్యను గద్దించి అడిగాడు. ఆమె వెర్రి చూపులు చూస్తుండేకాని, ఎంత తన్నినా ఉలుకూ పలుకూ లేదు. ఐనా, ఆమె మాత్రం ఏం చెప్పగలదు? ఆమెకు కూడా ఇదంతా అగమ్యంగా తోచింది, ఎవడో మోసకారి చేసివుంటాడు.

వాడిని కనిపెట్టి తగిన శాస్తి చేయాలి అని ఆమె పంతంపట్టి కూర్చున్నది. ఇంతలో తెలివైన రామూ భార్యతో 'ఒసే,

ఒసే, నేను జరుగురుగా ఊరికిపోతున్నాను. మళ్ళీ రావటానికి ఒక వారంపైగా పడు తుంది ' అని చెప్పాడు. నిజమేననుకొన్నది మూర్ఖురాలైన వాడి భార్య.

పగటిపూటల్లా ఎలానో ఊరి బయట కాలక్షేపంచేసి, అర్ధరాత్రివేళ ఆకస్మికంగా రామూ తిరిగి ఇంటికి వచ్చాడు. పచ్చి, గోడవారలంటే మెల్లగా అడుగులు వేస్తూ లోపల ప్రవేశించబోయాడు.

చీరలు తెచ్చి ఇస్తున్న ఆ దొంగవాడిని పట్టి శాస్తి చేయాలనే దీక్షతో రామూభార్య నిద్రపోకుండా మెలకువతోనే పడుకొని వున్నది. ఆ అర్ధరాత్రిసమయాన ఎవరో

పస్తున్న చప్పుడు కావటం, మనకమనకగా మనిషి నీడకూడా కనబడటంతో నిజంగానే ఆ దొంగ వస్తున్నాడనుకొన్నది ఆమె.

పడుకొనివున్న ఆమె చప్పుడు కాకుండా లేచింది. చాకు తీసింది. దొంగ ఎవరో కని పెట్టాలని రామూ ప్రయత్నం, ఆ దొంగను పట్టి శిక్షించాలని వాడి భార్య ఆరాటం. రామూ మెల్లగా లోపల ప్రవేశించి, కిటికీ కటకటాలలోనించి తొంగి చూచాడు.

ఎప్పుడైతే రామూ అలా కిటికీదగ్గర నిలబడి చూస్తూవున్నాడో, పట్టుదలతో కని పెట్టుకొనివున్న వాడి భార్య గబగబ వచ్చి, 'దొరికావురా దొంగా!—' అంటూ చేత

నున్న చాకుతో కోపంకొందికీ వాడి ముక్కు చెక్కివేయబోయింది.

దొంగమీదనే దృష్టి పెట్టుకొనివున్న రామూకు, ఆ చీకటిలో తన ముక్కు చెక్కింది ఎవరూ అన్న గుర్తు తెలియనేలేదు. అదంతా తను అనుకొన్న మోసకారి చేసిన కుట్రేనని వాడి ఘాహ.

ముక్కు తెగటంతో, ఇంటి పెంకులు ఎగిరిపోయేటట్టుగా పెద్ద కేకలువేస్తూ, గోల చేయసాగాడు రామూ. ఈ కేకలు విని ఇరుగుపొరుగులు వచ్చి, తనను రక్షించి, దొంగవాడిని పట్టుకొని శిక్షిస్తారని రామూ ఊడ్చేశాడు.

దంపతు లిద్దరూకూడా ఇంతపని చేసిన ఆ మోసకారి ఎవరో పట్టుకోవాలని ఆత్రంతో వున్నారు. కనబడకుండా ఈ నాటకమంతా ఆడిస్తున్న ఆ దొంగను పట్టితీరాలని వాళ్లు పంతంపట్టివున్నారు.

ఇటువంటి సమయంలో—రామూ కేకలు విని ఎదట ప్రత్యక్షమైనవాడు ఇరుగు పొరుగులు కాదు, వాడి తమ్ముడు లక్ష్మణ్! ఆ అవస్థలో లక్ష్మణును చూడగానే రామూ, వాడిభార్య గతుక్కుమని పొయ్యారు.

వెంటనే లక్ష్మణు అన్నగారి ముక్కుకు కటు కట్టి, అతని ఓదార్చి, పొదాలమీద పడి

క్షమించమన్నాడు. 'అన్నయ్యా!— అపరాధం క్షమించాలి. నేను ఇల్లు వదిలి పోయినప్పటినుండి నీకు కలిగిన చిక్కులన్నీ నా వల్లనే కలిగాయని నమ్మవలసింది. అయినదానికి చింతించవద్దు. నీ కష్టాలు గట్టెక్కినై' అన్నాడు.

రామూకు ఇదేమీ అర్థంకాలేదు. అప్పుడు లక్ష్మణ, అన్నగారిని స్తిమితపడమని చెప్పి, తరువాత అతనిని ఆడవిలో తన బసకు తీసుకువెళ్ళాడు.

అక్కడికి వెళ్ళేసరికి రామూకు తన అవుకంటపడింది. ఆ శ్చర్యపడ్డాడు రామూ. అన్నను లోపలికి తీసుకవెళ్ళాడు లక్ష్మణ. తల్లి రామూకు ఎదురుపచ్చి 'నాయనా—!' అంటూ ప్రేమతో కౌగిలించుకొన్నది. రామూ దుఃఖం పట్టలేక చిన్నపిల్లవాడిలా ఎడువసాగాడు. రామూ తల్లి కాళ్ళపై పడి, 'అమ్మా!—బుద్ధి గడ్డితిని, నా భార్య మాట విని చెడ్డాను. దానిని నమ్మటమే నా ప్రాణంమీదికి వచ్చింది. క్షమించు...' అని వేడుకొన్నాడు.

అటుపైన లక్ష్మణ తన చేసిన పనులన్నీ పూసగుచ్చినట్టు అన్నకు విన్నవించాడు. తల్లిని తన వీ విధంగా పోషించిందీ కూడా పూర్తిగా వివరించాడు.

అప్పటినుంచి అన్నాదమ్మ లిద్దరూ ఎటువంటి అరమరా లేకుండా అన్యోన్యంగా మెలగజొచ్చారు. తమ్మునిలాగానే, రామూ తల్లిని భక్తితో పూజించేవాడు.

లక్ష్మణ, తనను ఆశ్రయించిన ముఠా వాళ్ళను బాగుచేసి, మంచిదారికి తెచ్చాడు. లక్ష్మణ నాయకత్వం కింద ఆ దుండగిండ్లు లోకానికి ఉపయోగించే పనులు ఎన్నో చేస్తూవచ్చారు.

ఈ విధంగా లక్ష్మణ మంచితనంవల్ల అటు వాడి అన్నావదినెలా బాగుపడ్డారు, ఇటు దుండగిండ్ల ముఠాకూడా లోకానికి ఉపకరించింది.

రత్న గోళం (అట్టచివరి బొమ్మ) - 1

అనేకవేల సంవత్సరాలకు పూర్వం, జపానుదేశంలో 'టోజో' అనే ధనవంతుడు ఉండేవాడు. ఆయన కొట్లకు పడగలెత్తిన శ్రీమంతుడు. ఆయనకు 'హిటూస్' అనే కూతురున్నది. ఆమె సౌందర్యం సాటి లేనిది. పైగా దైవభక్తి కలది.

టోజో, తన కూతురును ఒక మహాచక్రవర్తికి రాణిగా చేయాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు. యుక్తవయస్సు వచ్చింది హిటూసుకు. తన ఈడువాళ్లందరికి పెళ్లి విపోవటంచూచి, ఆమెకుకూడా పెళ్లాడాలని మనస్సులో తలంపు కలిగింది.

ఆమె అనుకొన్నట్టుగానే, ఒకనాడు టోజో భవనానికి ఎవరో తరలి వస్తున్నట్టు పెద్ద కొలాహలంతో సందడి విసవచ్చింది. అంతలోనే చీనాదేశపు చక్రవర్తి రావటం, హిటూసుకు అమెతండ్రి కబురంపటం జరిగింది. సిగ్గు పడుతూ పోయి, హిటూసు చక్రవర్తి ఎదట నిలబడింది.

అప్పుడు టోజో కూతురుతో చక్రవర్తికి గల ఐశ్వర్యాలూ, సంపదలూ, భోగభాగ్యాలూ అన్నీ వర్ణించి చెప్పి, 'ఆయన నిన్ను రాణిగా చేసుకొంటా నంటున్నారు' అన్నాడు. అందుకు హిటూసు 'మరి, నేను నా దేవికి పంపగల గొప్ప కానుకలుంటాయా ఆ రాజ్యంలో?' అని ప్రశ్నించింది తండ్రిని. 'తప్పకుండా ఉంటాయి తల్లీ! కనివిని ఎరుగని అద్భుతాలూ, అపురూప వస్తువులూ ఎన్నోవుంటాయి అక్కడ' అన్నాడు టోజో.

పెళ్లికి అతివైభవమైన ఏర్పాట్లు జరిగినై. కడసారి హిటూసు తన ఇష్టదేవత ఐన దేవిఅలయానికి పోయి మ్రొక్కుకొన్నది. 'నేను చీనాదేశపు రాణినై, నీకు అపురూపమైన కానుకలు అర్పిస్తాను' అని దేవికి ఆమె మాటబిచ్చింది.

తరువాత, పెళ్లి అయింది. చక్రవర్తి రాణితో తన దేశం చేరుకొన్నాడు. అక్కడ దివ్యమైన తన కొటలో వర్ణింపతరముకాని అందచందాలు, సందన వనాలు చూపుతూ, బంగారు మలామాచేసిన బాటలమీద భార్యను నడిపించాడు.

అతని సందనవనంలో మొక్కలు ఏడాదిపాడుగునా పువ్వులు పూస్తాయి. పక్షులు మధురంగా పాడతాయి. నిజానికి అటువంటి ఉద్యానం మరెక్కడా లేనేలేదని చెప్పవచ్చు. ఇవన్నీ చూపించి చక్రవర్తి తన రాణిఐన హిటూసును తన్మయురాలయేటట్టు చేశాడు.

ఇన్ని వింతలమధ్య హిటూసుకు స్వర్గసౌఖ్యమే కలిగింది. కాని,—

చల్లని రోజొక వెన్నెల రాత్రి
చక్కటి చిత్రం జరిగింది :

అకటి కోర్వక మూషిక మొకటి
కోమటి ఇంట్లో కెళ్ళింది,

పెద్ద పేటికను గట్టి దీక్షతో
రంధ్రము చేసి దూరింది.

అంతకు మునుపే ఆ పేటికలో
ఆశ లుడిగి యొక విషసర్పము తన
కేది దారి యని భేద మందుతూ
కుందుచు అట్టులే పడియుండె.

శ్రమపడి రంధ్రము చేసిన ఎలుక
కూటికొరకు కాంక్షించెడి ఎలుక

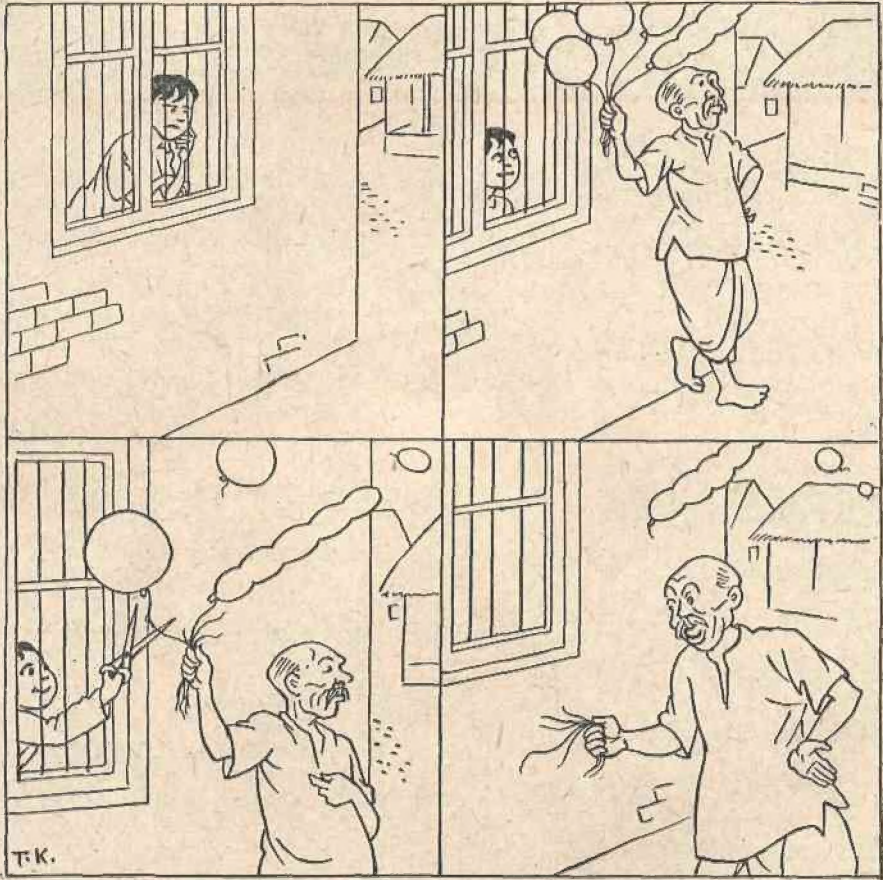
గడగడ వణకుచు, పేటికయందలి
సర్పరాజునకు ఆహుతియయ్యెను !

ఏ దరి లేక, ఆకలి కోర్వక
విద్వేడి పాము ఎదురొచ్చిన ఆ
ఎలుకను తిని, తన ఆకలి తీరగ,
ఎలుక చేసినా కలుగు దారినే
వెలుపల బడి పరువెత్తింది !

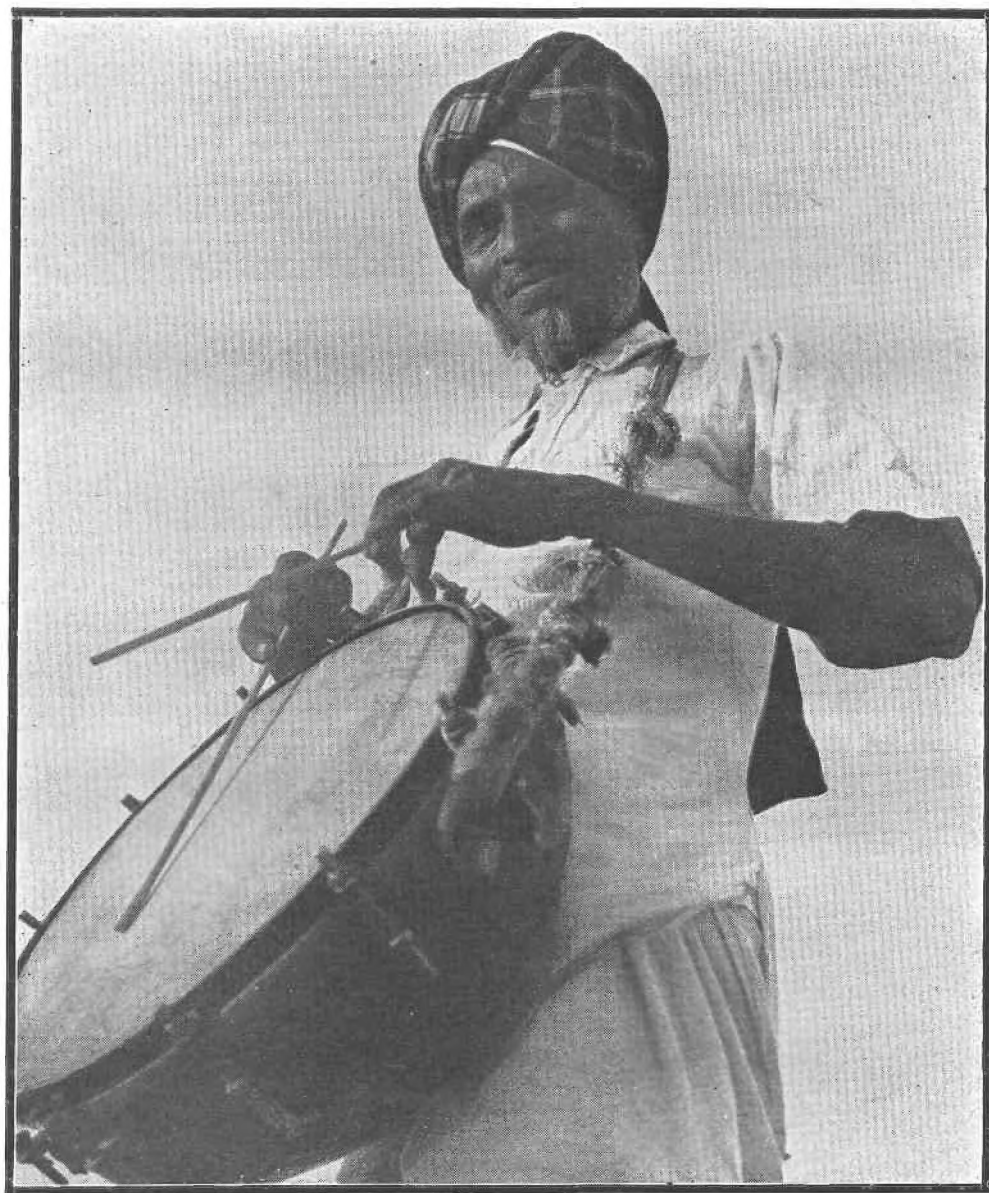
చదువరులారా, ఫణిరాజునకు
దైవబలంబే లేకున్న
ఎలుకమాదిరే మంచి కెళ్ళినా
చెడుగై కష్టము చేకురుగా ?

దైవబలమే మనపట్ల నుండిన
పామువోలెనే బయటబడుచు మన
బ్రతుకు భాగ్యమై పండునుగా !

చిత్ర కథ

ఈ పటంలో నాలుగు బొమ్మలున్నాయి. వీటిని వరుసగా చూస్తూ పోయినప్పుడు, మీకు ఒక చిత్రమైన కథ స్ఫురిస్తుంది. అలా మీకు స్ఫురించకపోయినట్లయితే, వచ్చే నెల చందమామ చూడండి.

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

పిల్లు పు

పంపినవారు :
కె. ఆర్. కుమార్ - తెనాలి

